

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.
Fickkiadóhivatal: Múzeum-körrut 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF**
Kiadja: **BRAUN SÁNDOR**
A SZERKESZTŐSÉG

Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

Fonák jubileum.

Budapest, április 12.

(v.) A kötelező polgári házasság tizéves jubileumát ma reggel egyedül a néppárt hivatalos lapja ülte meg. A szabadelvű sajtó tökéletesen megfeledezett erről az évfordulóról. Vagy talán meg sem feledkezett róla s c upán azért nem csapott jubileumi bühöt, mert annyira egymáshoz szokottnak tudja immár a nemzeti életet ezzel az intézménnyel, hogy úgy érzi, mint ha örök időktől fogva divott volna nálunk a házasságjognak emez egyetlen természetes, egyetlen észszerű és a felekezetek fölé emelkedő államhoz egyedül méltó rendje. A szabadelvű sajtó tehát nem jubilált. S furcsának elég furcsa, hogy ezt most az ultramontán ujság bűnül rója föl neki, mindenféle oktalan dolgot következtetve az elmaradt ünneplésből, mely oktalan dolgok közt talán még a legenyhébbik az, hogy ez a hallgatás vezeklés-számba megyen s hogy a liberalizmust a lelkifurdalások tartották vissza az emlékezetes esemény évfordulójáról való megemlékezéstől. Arról a nemes becsüvágryról, hogy eltalálja a klerikális tábor gusztságát, a szabadelvű közvéleménynek, úgy látszik, le kell mondania. Ha nem jubilált, az sem jó. Ha jublált volna, hej micsoda dörgedelmes prédikációt hallottunk volna az ultramontán szószékről a bithü katolikusok vallásos érzületének ilyen provokálása ellen!

Ez a velünk való zsörtölődés egyébiránt mellékes. Fontosabb és érdekesebb ennél, hogy a néppárti organum egy meg nem nevezett és lát-hatatlan ellenféllel szemben az egyházpolitikai törvények revíziójának el-ejtése ellen kardoskodik. A legnagyobb egyházi átkot természetesen továbbra is a szabadelvű eretnekek számára tartogatván, valamelyes kiselőfújta analégnával sújta ama bithü katolikusokat, akik egyéb politikai szempontok kedvéért esetleg hajlandók vol-nának belenyugodni abba, hogy az egyházpolitikai törvények eltörléséről többé szó ne essék. Ez nyilvánvalóan hadi enet a bejelentett konzervatív pártalkulúra. A néppárti sajtó tehát megtámadja gróf Zichy Jánost, aki a közelmúltig sok éven át ugya-ezen néppárt elnöke s hivatalos ve-zére volt. Ilyen remekül fest mostan-ság az ultramontán táor egysége. Nekünk természetesen sem kedvünk, sem hivatásunk, hogy gróf Zichy Já-nost a saját pártjával szemben védel-nünkbe vegyük. Végezzék el az irak egymás közt a dolgukat: békeszéges-sen, ha lehet, háboruskodással, ha a-arják. Ha ki tudnak egyezkedni, nem örülünk neki; ha ös-zemarak-szanak, nem bánkódunk rajta. De azt az egyet ki kell mondanunk, hogy a politikai és erkölcsi igazság e pörpatvarban gróf Zichy János mellett van. A gróf ur sohasem csinált titkot belőle, hogy konzervatív politikusként tekinti magát s ilyenül kívánja magát

mindenkitől tekintetni. Parlamenti be-szédeinek hosszú sorában, ujévi kö-szöntőiben, sőt népgyűlési szónokla-taiban is minduntalan megmondta, hogy ő a tekintélyelv föltámasztá-sáért, a kastély és a plébánia ki-zárólagos vezetőszerének helyreál-lításáért a „bagományos“ szellem res-taurálásáért, a régi intézmények uj életre keléséért lelkesedik, nem pedig az egyházpolitikai törvények eltörlé-séért. Nála az egyházpolitikai revízió csakis mint eszköz jöhetett esetleg szá-mításba, de nyíltan hirdetett és szilár-dul követett célja a konzervatív poli-tika volt. A néppárt ezt jól tudta s elfogadta mégis a gróf Zichy János támogatását, sőt vezérletét is. Elfo-gadta, mert ezen a réven biztosíthatni vélte magának a konzervatív főnemes-ség befolyását és áldozatkészségét. S elfogadta talán azért is, hogy a gróf-nál az eszköz idővel célá fog átala-kulni. E várakozásában, minden jel szerint, csalódott. A gróf megmaradt konzervatív politikusként, aki érzelmé-n klerikális ugyan, de politikájában nem ultramontán; és aki nem bánna, ha valaki megcsinálná az egyház-politikai reformok eltörlését, de poli-tikai törekvéseinek lényeges tartalmává e revíziót tenni nem akarja. A dolog nyilván úgy áll, hogy ez a családás kölcsönöz. Zichy János hiába várta, hogy a néppárt kiküszöbölje magából a demagóg elemet, amint a néppárt hiába várta, hogy elnöke és vezére lemond konzervatív hajlandóságairól s meg-

TÁRCA

Halasztás.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Zöldi Márton.

Szegény Véges András, ha kissé együgyű is, de igen jóra való szellemember volt. Azok közül való volt, kik nem jöttek hat ökörrrel a cudarvilágra. De Véges András inkább a feleségének, Zsófi asszonynak a cudarságát szivlette. Csaknem az egész falu tudta, hogy Véges Andrásné szeretőt tart. Az ilyesmit faluhelyt bajos sikerrel titkolni. Az idősebb hölgyek a magánérkölcöket szigorúan tartják eviden-ciában.

Ezen a réven Véges András is meg-tudta, hanyadán van a házi becsülete. Boszúzták neki. Ettől kezdve nyitva tartotta a szemét. Ráesett az asszonyra. Nem eredmény nélkül. Egy tavaszi este ott kapta Zsófi asszonyt a szeretőjével a pad-láson Felment a létrán, aztán semmi egyebet nem tett, mint hogy a latort, ki senki más nem volt, mint a megyés-zonszéd, Tarján Mihály gazda, lelőkte a padlásról. A boldogtalan clyan szerenését-lonul csett, hogy szörnyethalt.

Paraszatosan szólva, Tarján Mihályt nehezen sajnálták. Ami annyit jelent, hogy sehozysen sajnálták. De azért kész

volt a baj. A megye területén statárium állott. Az akkori törvénytudomány nem tett különbséget gyilkosság és emberölés között.

Ennélfogva Véges András statáriális bíróság elé került. A bírák alapsan meg voltak akádvá. Törvény szerint Véges András, minthogy az emberölést vállalta, halálra volt ítélendő.

A táblabiro uraimék érezték, hogy ennél eud rab ítéletet az emberölő vadak sem hozhatunk. Véges András olyasmit eszelekedett, amit az ő helyzetében a bírák is megteettek volna. És ezért halált csztáni.

Nyugtalanossággal, izgalommal álltak neki a törvénytevésnek. Az elnök a tárgyalás előtt nem fogyott ki a sopánko-dásból. Szidta a környékállásokat.

— Legalább tagadná. Vagy azt mon-dná, hogy véletlenül esett.

De nyegmi Véges Andrásnak eszébe se jutott. Röviden világosan beszélt. Sem megbánás, sem ellágyulás nem érzett a szaván.

— Megtettem, mert el voltam szánya. Már azzal a szándékkal jöttem haza.

Tessék az ilyen együgyű, törvény-tudatlan emberrel okosan beszélni.

A tárgyalásra behítták az asszonyt is tanúnak. Zsófi asszony vallomásaiban főleg arra törekedett, hogy a saját erköl-csét helyezze kedvezőbb világításba. El akarta hitetni a bírákkal, hogy gereblyé-ket ment keresni a padlásra. Nem is

tudta, csak azután, hogy Tarján Mihály utána lopódzott.

— Elég baj az nekem, — siránkozott a kikapós menyecske — mert most már senki sem fogja elhinni, hogy becsületes asszony vagyok.

Arra, hogy az urával mi történik, nem is gondolt. Pedig Véges András sorsa veszte látszott. Ő maga is tompa nyugalommal állott a sorompó előtt. Nem is figyelt arra, hogy mit beszélnek körülötte. Szemét az asztalon álló feszületre me-resztette. Az az egy pont volt, ahonnan valami melegség áradt felé. A bíraktól semmi jót sem remélt. Azok szigorú, ke-mény arcot igyekeztek mutatni s az elnök szava durván, kérgesen hangozt:

— Az igazat mondja kend!

Nohát ő megmondta az igazat. Hozzá-tette, hogy az asszonyt is meg akarta verni, de az megszökött előle.

A törvényszék tagjai átlátták, hogy ezt az embert nem lehet megmenteni. Nincs rá legális eszközük. Sajnálták, de aztán hamarosan belenyugodtak az elko-rülhetlenbe. A törvény — törvény. Az emberek általában elég könnyen beletörö-dnek a legsötétebb fátumba is, ha az má-sokra sujt le.

Az elnök már felhívta a megyei hit-es ügyvédet (fiskust), hogy terjessze elő vádindítványát, melynek tartalma felől kétség nem lehetett. Halált fog kérni. És ezt a kérését a statáriális bíróság nem ta-gadhatja meg. Az anyagi törvény világo-

teszi a heccáplánoknak azt a szíves-
séget, hogy az ő szolgálatukba sze-
gődött a feudális szellemű mágnásokat.

A kötelező polgári házasság évfordulójára jubiléris ajándékként a saját meg hasonlottsága bizonyítékait hozza tehát a klerikális tábor. Ezt az ajándékot köszönettel illik nyugtáznunk. Amit ezennel meg is cselekszünk. S ha már szót esett a jubileumról, nohát akkor jubileumunk is igazán. S állapítsuk meg azt az örömdetes tény, hogy az egyházpolitikai reformok ez év során valóban korszakos sikert arattak. Nyilvánosságosan beválták a nemzeti fejlődésnek olyan hatalmas tényezőjéül, amelyenhez fogható állami intézményeink közül egyetlen sem találunk. Tíz évvel ezelőtt az anyakönyvezés terén az volt az állapot, hogy oláh, szerb, tót, szász s isten tudja még miféle nemzetiségű papok oláh, szerb, tót, német s isten tudja még miféle nemzetiségű nyelven vezették a születési, esketési és halálzási lajstromokat s ugyan nyelveken állították ki az anyakönyvi kivonatokat, amelyek állami érvényű s törvényes hitelességű köziratok gyanánt szerepeltek a hatóságok és magánosok előtt. Ma pedig az állapot az, hogy hazánk egész területén kizárólag magyar nyelven vezetnek e lajstromok s kizárólag nemzeti nyelven állíthatók ki ama közokiratok. A nemzetiségi lelkészek felekezeti anyakönyveinek kivonatai privát irások, amiknek semmi hitelességük nincs. Ez a reform tehát a nemzeti nyelv uralmát kiterjesztette a polgári élet minden viszonylatára s ragyogó nemzeti hódításul vált be. Ugyanez történt a házasságkötéseknél is. Az ellenünk agyarkodó, minket leszóló nemzetiségeknek, az állami törvény felső hatalma előtt meghajolva, türniök kell, hogy házasságukat nemzeti nyelvünkön hirdetik ki s hogy érvényes házasságot csakis oly módon köthetnek, ha megjelennek a nemzeti színekkel ékesített polgári tiszt-

viselő előtt, aki magyar nyelven adja őket egybe s magyar jegyzőkönyvbe iktatja a megkötött házasságot. Micsoda mesés haladás ez ama multhoz képest, amidőn a nemzetiségi klerus idegen nyelven szerepelt a házasságkötésnél s idegennyelvű anyakönyvi bejegyzés szolgált a házassági frigy jogi alapjául. Azelőtt az idegenajku honpolgár sem bölcsőjénél, sem az oltárnál, sem kóporsójában nem érintkezett a nemzeti nyelvvel s az állami hatalommal; ma egyéni életének egész folyásában a magyar állam nemzeti tartalma s a magyar nemzet állami tartalma előtt kell meghódolnia. Igenis kimondjuk e jubileumon, hogy a magyar szabadelvűség e legkiválóbb alkotása a nemzeti eszmének nagyszerű ténfoglalását közelítette s ismét bebizonyult, hogy hazánkban a nemzeti érdek s a liberális fölfogás válságatlanul egymáshoz van forrva.

Az ingerkedő parlament.

Budapest, április 12.

Husvétli szünete után ingerkedő kedvben jött vissza a t. Ház. Valahogy már eleve se bírtak egymás békés hajlandóságában s nagy számmal sietett be az ellenzék, még nagyobb számmal a szabadelvűpárt. Csak Apponyiék maradtak el egyáltalán. Ők majd csak akkor lépnek fel, ha az első unalmas jelenetek leperogtek. De egészen unalmas a darab eleje se volt, mert az első perctől fogva megindult az ingerkedés, mintha az ellenzék azt akarta volna mondani: „nem vagyok ám én olyan békés” — viszont a többség meg azt demonstrálta volna, hogy „én se bírom ám olyan sziklaszilárdan a békében.” Minthogy napirend ma még nem volt, az ingerkedők a bejelentésekbe csimpajkodtak. Bemutatásra került például a tengerészeti parancsnokság meghívója az Erzsébet királyné vízbocsátásához: — azt felolvastatták, hogy hátha német a meghívó. De magyar volt. Akkor kifogásolták, hogy

a hajó neve német. Majd azon akadtak fenn, hogy a nagyenyedi kérvényt, mely a beruházási javaslat bizonyos módosítását kéri, mindjárt a pénzügyi bizottsághoz akarják utasítani s nem előbb a kérvényi bizottsághoz. Tisza István azt mondta rá, hogy a szabályok betűi szerint igazuk van, de ha előbb a kérvényi bizottságnak kell a nagyenyediek óhajtásával foglalkozni, akkor esetleg csak a beruházási törvény elintézése után kerül a plénum elé. Mindegy. Az ingerkedők ragaszkodtak álláspontjukhoz s hogy a szabályok betűi abszurdumot ne idézzenek elő, kiadták a nagyenyedi kérvényt mindkét bizottságnak. Végül még a további munkarendbe is belekapaszkodtak az ingerkedők, de egy óra felé elunták az ingerkedést s akkor hátározatba ment, hogy holnap egy pár kisebb jelentésen kívül tizenkét miniszteri válasz lesz napirenden, holnapután a vármegyei tisztviselők fizetéséről szóló javaslatot tárgyalják, aztán sorra kerülnek majd napirendre az anyakönyvezés reformjáról, a katonai alpolitányi helyekről, a szerződéses tárgyalásokra vonatkozó felhatalmazásokról szóló javaslatok, legvégül pedig az állami költségvetés.

A hangulat egyelőre kissé csipős. De talán megnyűhül...

A képviselőház ülése április 12-én

— kezdete délelőtt 11¼ órakor. —

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: gróf Tisza István, Cséhi Ervin, Tallián Béla.

Először: Megnyitva az ülést és előterjesztve a miniszterelnök átiratait a szentesített törvényekről, majd jelenti, hogy a tengerészeti parancsnokság levélben hívta meg a képviselőház tagjait az Erzsébet királyné csatahajónak a Trieszt mellett levő San-Marcoóban április 20-án történő vízbocsátására. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Fel kell olvasni a meghívót!) Elrendeli a tengerészeti parancsnok levelének felolvasását.

Gabányi Miklós: Ki fordította le? Ez nem hü máso az!

Először: Ez eredeti levél!

Macarász József: A felolvasott levélből azt vette ki, hogy az új hajónak német neve van, amelyet nem képes ismételni, mert kitörne a nyelve tőle, valami Erzhelz-el hallott. (Derültség a szélsőbaloldalon.) Az a hajó

san rendelkezik: aki a statáriális területen embert öl... A motivumokat a törvény nem kérdezte.

A megyei hités ügyvéd felemelkedett s miután néhányat köhintett, a legszárabb hangon kezdte:

— Tekintetes statáriális bíróság! Kérem nem kell a mai tárgyalásnak holnapra való halasztását, mert súlyos gyanúok merültek fel, hogy a mafaktor a Tarján Mihály visszoldemére elkövetett emberölésen kívül még két főbenjáró deliktumban részes.

A törvényszék tagjai nagy szemeket meresztve néztek a megyei hités ügyvédre, arra a sovány, rosszfogy emberre, ki messze földön nagy törvénytudós híreben állott. A sovány ember pedig nagyokat hápogott, turkált az akták között s bántó szárazsággal folytatta:

— Tekintetes statáriális bíróság! Tegnap lólopás ügyében kihallgatott a sátoros-cigányok vallomásától az a gyanu merült fel, hogy az itt előttünk álló Véges András szellem a mult hó tizenegyedikén estszürkelet táján eddig ösmereetlen cinkostársakkal megölt és kirabolt egy eddig ösmereetlen nevű gyolcsostót a kajlasi országúton. A cinkosok a holttestet az erdőben ásták el, a pótként pedig megosztották. Intézkedtem, hogy említett sátoros-cigányok a holnap tárgyalásra kellő fegyveres asszisztenciával a bíróság elé állíttassanak, hogy tanuképpen kihallgathatók legyenek.

Ez az egyik. A másik deliktum, amelylyel Véges András gyanúsítottik, özvegy Seregélyessy Dorottya földessasszony ő nagysága kirablása. Erre nézve is felhatalmazást kell kérnem a tekintetes statáriális bíróságtól, hogy nevezett földessasszony Pöstyénből, hol jelenleg súlyos közsénybaja ellen keres orvoslást, a tárgyalásra megidézzem, mert valószínűnek mutatkozik, hogy nevezett Seregélyessy Dorottya uró Véges Andrásban fel fogja ösmerni a rablók egyikét.

Aztán kissé emeltebb, patetikusabb hangon hozzáfűtte:

— Felesleges magyaráznom, hogy az igazságszolgáltatásnak legfontosabb érdeke sürgősen követeli, hogy az említett bűntények felderíttessenek és méltóan megtoroltassanak.

Leült. A törvényszék megadta a felhatalmazást s másnap kora reggeltől késő estig a sátoros cigányokat hallgatta ki.

Ezek mind nagyon részletesen s nagyon óvatosan vallottak. Látták a gyolcsostót és látták Véges Andrást is. Hallották, hogy egy gyolcsostót megöltek és kiraboltak. De hogy ki volt az a gyolcsostót s hogy Véges András ölte volna meg, arra nézve nagyon határozatlanul nyilatkoztak.

Harmadnap folytatni kellett a cigányok kihallgatását, sőt a megyei hités ügyvéd még egy újabb cigánykaravánt is állított a bíróság elé. Ezek közül néhány már határozatban megkötött a megkötött házasságot.

— Olyan szőke, vastag ember volt. Vásárokra járt. Jó portékát árult, aztán hallottuk, hogy a kajlasi országúton megölték.

— Mikor? — kérdezte az elnök.

A vajda a fejét vakarta:

— Bizony, esőkolom kezit-lábát, annak éppen jövő esztendőn lesz huszonhat esztendeje.

A tárgyalás hatodik napján ért véget a cigányok kihallgatása. A megyei hités ügyvéd inkvizitori nyugalommal faggatta őket reggeltől estig. Keresztkérdéseknek, szembesítéseknek nem volt se hossza, se vége. A legesekélyebb ellentmondás kimutatásával órákig elveződött. Soha egy nem látuk egyetlentekdni. És Véges András bambán, együgyűen hallgatta a nagyinkvizíciót. Mit akarnak tőle? Hisz nem rabolt, nem gyilkolt ő soha. Még álmában se. Tarján Mihályt se bántotta volna egy ujjal sem, ha...

De a megyei hités ügyvéd a hetedik napon öt vette kemény faggatás alá. Figyelmeztette, hogy konok tagadása mitsem ér. Legjobb, ha beismeri bűnét, legalább kibékül Istenével s megnyugtatta lelkét.

— De há' nem tettem.

A megyei hités ügyvéd keményen rávált:

Kend megátalkodott gonosztevő. De majd meglakodt érte.

Szava komoran, fenyegetően csengött. A nyolcadik napon megérkezett Seregélyessy Dorottya nagy lármával jelent-

magyar pénzen is épült, elvárhatja, sőt megkövetelheti tehát a magyar nemzet, hogy legálább magyar nevet is adjanak a hajónak. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Elnök: Kéri azokat, akik elmennek az ünnepre, hogy jelentkezzenek a háznagnál.

Gabányi Miklós: Ha a Gotterhaltét fogják ott járszani, akkor nem megy senki!

Elnök: Bemutatja Bács-Bodrog megye kérvényét, amelyben az eszeleves utabb obstrukció lehetetlené tételét sürgeti. (Felkiáltások balról: Gyázat! Melyik megye az? Bács-Bodrog!)

Báró Kaas Ivor: Beleavatkozik a házszabályokba!

Elnök: Kiadja a kérvényt a bizottságnak s bemutatja a cukor-törvény módosítására vonatkozó feliratokat.

Rakovszky István szót kér Bács-Bodrog megye feliratához. (Zaj a jobboldalon.)

Elnök: Nem lehet, azon már telvan a Ház! (Zaj a baloldalon.) Előterjeszti Nagy-Enyed város kérvényét, hogy a törvényszéki palotát ne Gyulafehérvárról, hanem Nagy-Enyeden építsék föl. Ajánlja, hogy a kérvényt adják ki a beruházási javaslat tárgy aláására hivatott bizottságnak.

Ugron Gábor azt kívánja, hogy utasítsák a kérvényt az igazságügyi bizottsághoz.

Polónyi Géza csatlakozik a kéréshez.

Gróf Tisza István miniszterelnök az elnök javaslatát ajánlja elfogadásra.

Elnök: Indványozza, hogy a holnap délelőtt 10 órakor tartandó ülés napirend éretüzzék ki az igazságügyi bizottság egy, továbbá a gazdasági bizottság négy rendbeli jelentését a képviselőház kisebb javadalmazásu alkalmazottainak drágasági pótlékaról és a képviselőház pénztári állapotáról, ugyancsak holnap válaszol a miniszterelnök **Ugron Gábornak** a királynak adott tanácsokról szóló interpellációjára. Hol Lajosnak az ulvar állásigyalása, **Endreynek** az üszkübi konvul eljárására, **Molnár Ákosnak** és **Ozolsányinak** az olasz borvamszerződés, **Lovászynak** a görög-keleti egyházi viszonyok tárgyában előterjesztett interpellációjára, a vallás- és közoktatásügyi miniszter két, a földművelési miniszter pedig négy interpellációjára.

Polónyi Géza helyteleníti, hogy a miniszterelnök nem fejt ki munkaprogramját; sürgeti a miniszterelnököt, hogy a választási reform felől nyilatkozzék, továbbá gyorsan végeztesse be az erdélyrezi tagosítás: és arányosítási munkákat.

Gróf Tisza István miniszterelnök megnyugtítja **Polónyit**, hogy az arányosítás és tagosítás munkája serényen halad, ugyanmón a választási törvényjavaslat előmunkálatai is és az 1906. évi váaszóí náj egyezékek még akkor is az új törvény alapján fognak készülni, ha 1905. márciusig a törvény nem is jó létre. Az első és legsürgősebb feladat az 1904. évi budget letárgyalása, de a kormány nem készült el a költségvetés összeállításával s mindenesetre még néhány hétig fog tartani, míg a budget a bizottsági tár-

kezett a törvényszéknél. De a megyei hités ügyvéd nem engedte egyelőre szóhoz jutni. Az eddig felvett jegyzőkönyvekben nagy hibákat fedezett fel. Főbenjáró ügyről lévén szó, nagyon fontosnak mondta, hogy ezek a stiláris hibák kijavíttassanak. Kérlelhetetlen nyelvészeti kritikával gyomlálta a hosszú jegyzőkönyveket. Itt a szórénd, amott a mondatüzés ellen emelt kifogást. Mindezt komolyan, ünnepiesen, mert, ismétlé, főbenjáró ügyről van szó.

Kivül folyton hallatszott Serégyesy-syné zsémbes szava, hogy ereszsék be, ő meg akarja kérdezni, hogy mért hívták őt Póstyénből haza. De ez sem hozta zavarba a megyei hités ügyvédet. Éjfélleg nyelvészkedett hivatalból.

Pontban éjfélkor becsengették a derék urnót. Area piroslott a felindulástól. Nagy gorbomboságokat tartott készletben. Idegesen rázta a ridiküljét. Eppen megszólalni készült, mikor a megyei hités ügyvéd felkelt:

— Tiltakoznom kell — mondotta — a tanu kihallgatása ellen. Épp ebben a pereben mult el nyole napja, hogy a statáriális bíróság a vizsgálatot megkezdte. Az eljárás szabályok szerint a statáriális bíróságnak nincs joga nyole napon tul a vádlott terhére eljárni. Kérom a vádlottat, rendos bíróság elé állítani.

gyalások után a Ház plénuma elé kerülhet. Addig a vármegyei tisztviselők fizetésemeléséről, az anyakönyvi reformról, a civil ista felemeléséről a beruházásokról, a katonai alapítványi helyekről, a német és olasz kereskedelmi szerződéses tárgyalások megindításáról szóló törvényjavaslatokkal kívánja foglalkoztatni a Házat. (Helyeslés jobbról.) Szerette volna a vármegyei tisztviselők fizetéséről szóló javaslatot már holnapra kitűzteni, de az csak ma csztatott ki s így csak holnapután tárgyalhatók.

Elnök: Felhatalmazást kér arra, hogy a Khuen-kormány bemutatkozása felett folyt vita során beadott határozati javaslatokat, mint tárgyalanokat, eliminá hassa. (Helyes és jobbfelel.)

Ugron Gábor nem tartja helyesnek az ilyen felhatalmazás megadását s azért kéri a honari ülés első tárgyalá kiűzni az erre vonatkozó határozatot a. t. (Helyeslés.)

Elnök: Ilyen értelemben állapítja meg a napirendet és az ülést 1/2 órákor bezárja.

BELFÖLD

A népoktatás reformja. A népoktatási reform elődől tervezete, mint értesülünk, egy-két nap alatt teljesen előkészítve az egybehírvandó szaktanéskozás számára. Magát a szaktanéskoszt **Berzeviczy Albert** közoktatásügyi miniszter április hónap második felére fogja egybehívni, a szaktanéskozás számára pedig valószíűleg a képviselőház elnökétől fog helyiséget kérni, minthogy magának a miniszterumnak tudvalevőleg erre a célra alkalmas helyisége nincsen.

A szabadelvűpárt értekezlete. A szabadelvűpárt ma este bár **Podmaniczky Frigyes** elnöklete alatt értekezletet tartott, melyen **Nyegre László** és **Heinecz Hugó** előadása alapján egyhangulag elfogadták a megyei tisztviselők és a körjegyzők fizetésrendezéséről szóló javaslatokat, ugyszintén az anyakönyvi törvény módosításáról szóló javaslatot. **Nyegre László** jelentései után **gróf Tisza István** miniszterelnök részletesen ismertette azokat a javaslatokat, amelyek több, régi interpellációra adni fog. **Hegedűs Loránt** holnap interpellál a kivándorlás kérdésében, melyre a miniszterelnök kimerítő váaszol fog adni. **Berzeviczy** és **Tallón Béla** miniszterek szintén interpellációkat fognak elintézni.

A konferencia végén a miniszterelnök általános helyeslés közt említtette meg, hogy a mai képviselőházi ülésen csak *előlele bejelenteni*, miszerint az első sorban *letárgyalandó javaslatok közé sorozza a vasutasok fizetésrendezési javaslatát* is s hogy a kormány már a legközelebbi napokban felhatalmazást fog kérni a házól arra, hogy ez a kérdés rendezhető legyen.

A nem állami tanárok pótléka. Az 1904. I. törvényeikk tudvalevőleg bizonyos pótlékokat biztosít az állami tanároknak. A kormány most azzal foglalkozik, hogy a nem állami iskolák tanítóinak és tanárainak anyagi helyzetén is segítsen. A felkötöten és körségi iskolák néptanítólról e tekintetben az törvényjavaslat fog gondoskodni amelyet **Berzeviczy Albert** közoktatásügyi miniszter a népiszkolai törvény reformjáról előkészít. A nem állami körzépiskolák tanárainak pótlékai dolgában **Boncz Ödön** osztálytanácsos elnöklésével tárgyalások indulnak meg, amelyeknek az a célja, hogy miképpen lehetne a nem állami tanárok fizetési viszonyait az állami tanárokéval egyenlővé tenni. A tárgyalásokon egyelőre csak azok az iskolaöntartó testületek képviselői vesznek részt, amelyek eddig állami támogatásban részesültek. E konterenc a eredményei fogják a további tárgyalás alapját képezni.

Az állami költségvetés. Mint felhivatalosan jelentik, a már végérvényesen megállapított, az 1904. évre szóló költségvetés technikai okokból csak a jövő hét folyamán kerül a képviselőház elé. **Lukács László** pénzügyminiszter a szokás szerint ez alkalommal is elő fogja adni expozéját.

A büntetőrendtartás novellája. **Plósz Sándor** igazságügyminiszter újabb a büntetőrendtartás egy novellájának előkészítésével foglalkozik amely azonban csak a semmisségi panaszra vonatkozó határozatok módosítására irányulna. A novella szerint azokat a semmisségi panaszokat, amelyek első fokban a járásbírószág elé tartozó ügyekből erednek, e'vonnák a Kuriátlól és a királyi táblák hatáskörébe utalnak, ami által a Kuria tulterbeltségén segítenének.

A kivándorlási törvény. A képviselőház holnap ülésének végén **Hegedűs Loránt** meg fogja interpellálni a belügyminisztert a kivándorlási törvény végrehajtása tárgyában. A miniszterelnök fel fogja használni ezt az alkalma, hogy alaposan ismertesse az ügy ársát s nyomban fog válaszolni az interpellációra.

Az Ugron-párt értekezlete. **Á Szederkényi Nándor** előlele alatt álló függetlenségi és 48-as párt holnap, szerdán délután öt órákor értekezik el t r t.

A magyar horvát regnikolációs bizottság ma delelői külön-külön ézetes tanácskozást tartott, hogy a ma esti együttes ülést előkészítse. A horvátok a Vadászkuört szállóban, **Francisci Henrik** elnök lakásán gyülekeztek össze, a magyar ötös albizottság a miniszterelnök tanácskozástermében tanácskozott. A magyar albizottság megvitatta mindazokat a kérdéseket főként az adókérdést, amelyek az új kiszámításnak alapul szolgálhatnak, megállapodott az elvi álláspontban, amelyet a horvátok követeléseivel szemben a magyar bizottság az együttes ülésben elloglalni fog.

Az esti együttes ülésen még nem jött létre a megállapodás. A tárgyalást holnap folytatják.

Egértétel Barta Ödönnek.

— A függetlenségi párt értekezlete. —

Budapest, április 12.

A függetlenségi és 48-as Kossuth párt ma este hat órákor ülést tartott. Minthogy az elnökségnek egyik tagja sem jelenbott meg, **Boda Vilmost** kérték föl a tanácskozás vezetésére. A pártértekezlet beható tárgyalás alá vette **Barta Ödön** képviselő ügyét. Ismeretes ugyanis, hogy **Bartát** egyes újságok azzal gyanúsították, hogy a Kisbirtokosok Földhitelezetének igazgatósági tagja akart lenni s ehhez a kormány tagjainak befolyását vette igénybe. A mai értekezleten a meggyanúsított képviselő feltárta az ügy minden részleletét s a bemutatott és megismert bizonyítékok alapján az értekezlet meggyőződött a gyanúsítás teljes alaptalanságáról és **Barta Ödön**nek elégtételt adott.

Az értekezlet három óra hosszáig tartott s lefolyásáról tudósítunk a következőket írja:

Napirend előtt **Barta Ödön** kért szót. Ual a sajtó egy részében személye ellen intézett gyanúsításra s rámutat arra, hogy ezeknek rendszeres eljárásává lett ma már az, hogy a párt tagjai közé konkolyt hincenek s a pártot is diszreditálják. Előadja a tényállást, amely szerint még a mult esztendőben felkérte őt egy barátja, hogy a Kisbirtokosok Országos Földhitelezetének a vezérigazgatójával nem óhajtanak találkozni, minthogy nevezett nagy figyelemmel kísérté a parlamentben elhangzott felszólalásait, melyek a kisbirtokosok bi'ének javítását célozták, és mert a hitel nézet a rutén-

akcióban nagyszabású mozgalmat akart indítani, amire az ő véleményét akarja kiérinteni. Ennek folytán ő az intézet igazgatóját kereste is akkor, de nem találta hivatalos helyiségében. Az ősszel ugyanezen a barátja ismételte ezt a kérést, minnek folytán megint ellátogatott a Földhitelintézetbe s ott Imrédy igazgatóval találkozott, vele a kérdésekről hosszabb eszmecsere folytatólag. Ezek a találkozások megismétlődtek. Ez év elején ugyanezen a barátja bizalmasan értesítette, hogy jólmerült az az eszme, hogy a Kisbirtokosok Földhitelintézete igazgatósági tagul a közgyűlésnek őt fogja ajánlani. Együttal kérdezte, hogy a megválasztást elfogadja-e, amit annál is inkább remélnék, mert *Helyi Ignác, Horváth Nándor, Guiner Gyula és Ivánka Oszkár* mint ellenzéki képviselők foglaltak részben foglalnak helyet az igazgatóságban. Ő erre kijelentette, hogy megisztételtesnek tekinti a választást s örülne, hogy a parlamentben hirdett eszméinek gyakorlati megvalósításában közreműködhetne. Március napján eljött barátja értesítette, hogy a betöltendő két igazgatósági helyre három jelölt van: *gróf Wickenburg Márk, Papp Géza és Dr. Erre* ő azonnal kijelentette, hogy a megválasztást csak úgy fogadta volna el, ha az egyhangú lett volna, s ezek után jelöltetés ellen *határozatlan tiltakozik. A Pesti Hírlapnak* amár ajánlására vonatkozólag, mely szerint a nevezett intézet igazgatósági ülésében olyan megállapodás történt volna, hogy a legközelebb megüresedő igazgatósági állásra a közgyűlésnek őt fogják ajánlani, kijelenti, hogy *erről ő csak ma értesült. Azon* kérelmet terjeszti a párt felé, hogy a közbenjárás és említett barátja ma kézhez vett levelének megismerésére a párt egy háromtagú bizottságot küldjön ki, mely bizottság a tényállás teljes ismerete alapján tegye meg indítványát. Végül jelenti, hogy a lapokban megjelent híreknek megismerése után azonnal feltárta az egész tényállást a párt elnökeinek *Kossuth Ferencnek és Tóth János* alelnöknek.

Krasznay Ferenc: Az ügy tisztázását sürgetnek tartja, s ezért kívánja, hogy az még ma megtörténjék. A pártnak állást kell foglalni, a pártigot nem szabad a gyanuban bennhagyni. Indítványozza, mondja ki a párt, hogy felháborodással vesz tudomást némely lap azon eljárásáról, hogy alaptalanul gyanúsít.

Polónyi Géza: Helyesli, hogy Barta Ödön az értekezlet elé hozta ezt az ügyet. Bevallja, hogy midőn először olvasott erről az ügyről, felháborodott már csak azért is, mert a cikk névtelenül gyanúsított. Bevallja, hogy *soha sem* lesz az a véleményem, hogy a *politikai férfiak* elől elzárják a gazdasági téren való működést. Már december óta pártunk több tagját állandóan gyanúsítják; kétségtelen, hogy normális időben a mai esetről szó sem esett volna. Tisztázni kell azt a kérdést, igaz-e, hogy a kormánynak valamely tagja bármely módon ingerencsét gyakorolt olyan irányban, hogy Barta igazgatót megválasztásuk. Bizottság kiküldéséhez csak oly feltétellel járul hozzá, ha ennek a kérdésnek a felderítését is a bizottság hatáskörébe utalják. Cél-szerűnek tartaná, ha az Házban nyílt ülésben történe meg.

Barta Ödön: Elfogadja Polónyi kiterjesztő indítványát, kötelessége azonban kijelenteni, hogy a kormány közbenjárásáról szóló híreket felhivatalos úton *mar megőrzött állásának* jelentették ki. Határozatlan jelenti, hogy a kormány nem jár köze az ő érdekében.

Olaj Lajos: Barta eljárását helyesli, de a kiküldendő bizottság feladatává tenné azt is, hogy omozza ki, hogy miért gyanúsították folyton a párt egyes tagjait.

Rátkay László: A gyanúsítás a levegőben, a korban van s közéletünk nyavalyája az. Hozzájárul a bizottság kiküldéséhez.

Kubik Béla: Ugy érzi, hogy ezt a kérdést csak a nyilvánosság után lehet meg-

oldani s fel kell tártani az egész ügyet. Bizalmatlanságot lát a párt tagjaival szemben, hogy a kérdéses levelet csak három tagnak akarják megmutatni.

Barta Ödön: Átadja a levelet a párt jegyzőjének s kéri azt felolvasni. *Nessi Pál* jegyző felolvassa a mai kellettel *Neményi Ambrus* által írt levelet, melyben a tényállás úgy van előadva, mint azt Barta Ödön elmondta.

Kubik Béla: Ezek után az a véleménye, hogy a lapokban megjelent hír aljas gyanúsítás és hogy *kötelessége a pártnak Barta Ödönt megmenteni*. Az utóbbi időben több hiba történt. A párt vezető férfiai bizalmasan tárgyalnak a kormány tagjaival s beévezett tényekkel lepik meg a pártot, a helyett, hogy kivánságaikat itt az értekezleten nyilvánítanák. A párt összetartására szükség van, mert ki kell küldeni olyan eseteket, hogy eltérje a párt azt, hogy a miniszterelnök ezen minőségben a párt néhány tagját estélyére nem hívja meg s a többiek azért mégis elmennek oda. Ez a kollégialis érzés teljes hiányára vall.

Szatmári Mór: Megerősíti a Barta által elmondottakat s kívánja az ő megvédelmezését.

Babó Mihály: Az itt tett kijelentéseket igaznak kell elfogadni, míg ellenkezőjéről nincs bizonyág.

Foda Vilmos elnök: Határozatilag kimondja, hogy a pártértekezlet Barta Ödön előadása s a Kisbirtokosok Földhitelintézete igazgatóságának nyilatkozata, valamint a minden részleteiben megismert tények folytán a Barta Ödön ellen emelt gyanúsítást teljesen alaptalannak nyilvánítja, de egyttal ez alkalomból a leghatározottabban tiltakozik a párt egyes tagjaival szemben minduntalan megújuló rendszeres gyanúsítások ellen.

Benedek János: Pap Zoltán megbízásából bejelenti, hogy Pap felelősségre akarja vonni a honvédelmi minisztert az ijeszgető intézett felhívás sérelmes kitételeiért.

Tudomásul veszik.

Átérték ezután a napirendre s a képviselőház holnapi ülésének tárgyaira. *Rátkay László* azt kívánja, hogy *Khuen*-féle programbeszédkor megindult vitának a tárgysorozatból való törölésével kapcsolatban követelje a párt a parlamenti bizottság jelentésének tárgyalását. Rámutat azon sérelemre, hogy *Khuent* a király miniszterre ismételtén kinevezte akkor, amidőn becsületbeli ügye még elintézetlen.

Többek hozzászólása után a párt ilyen irányu felszólalással *Babó Mihály* bízta meg. A holnapi ülés napirendjének többi tárgyát *Nessi Pál* ismertette mire azt határozták, hogy a parlament elé kerülő jelentéseket tudomásul veszik.

A *megyei tisztviselők* illetményeinek rendezéséről szóló javaslatot *Szalay László* ismertette. Hosszas eszmecsere után azt határozták, hogy a javaslatot *általánosságban elfogadják* a fölmerült aggályok kifejezésével való felszólalásra *Szalay László* kérték fel.

Molnár Ákos az olasz borvám ügyét ismerteti s országos mozgalom megindítását indítványozza. Hozzászólások után a párt elhatározta, hogy ezt a kérdést legközelebbi értekezletén tárgyalja.

Az értekezlet ezzel véget ért.

KÜLFÖLD

A Reichsrath egybehívása. *Koerber* miniszterelnök újra megpróbálkozik a Reichsrathal és császári kéziratall április 19-ikére megint összehívaita. Az első ülés napirendjére a költségvetési törvényjavaslat első olvasásán kívül különböző javaslatok tárgyalása van kitűzve, de nyilvánvaló, hogy *Koerber* legfőbb célja az, hogy a közös kormány megkapja a delegációt. Most már csak az a kérdés, megkaphatja-e.

Egyfelől a csehek obstrukciója, másfelől a leageyelek magatartása igazolja e tekintetben a felmerült aggodalmakat. De ha meg is választja a képviselőház a delegátusokat, ezzel még korántsem szabaddult ki a Koerber-kormány siralmas helyzetéből és meglehet, hogy éppen e választás után Koerber áldozatul esik a csehek és németek versengésének.

A kilátások — mint bécsi tudósítónk jelenti — nagyon kedvezőtlenek a Reichsrath husvét után megnyíló ülészekára. A csehek rövid idővel ezelőtt még abba akarták hagyni az obstrukciót és készek voltak a kiegyezés parlamenti tárgyalását nem hátráltatni, csak azért, hogy a németeket ily módon zavarba hozzák. Most a csehek megváltoztatták taktikájukat a Kossuth-párt állásfoglalása következtében amely odairányul, hogy a legelősebb ellentállással válaszolnának arra, ha a kormány a 14. §-sal életbeléptetett kiegyezést akarná törvényerőre emelni Magyarországon. A csehek arra számítanak, hogy *Koerber* erre való tekintettel kénytelen lesz nekik engedelményeket adni, csak hogy a kiegyezés parlamenti uton jöhessen létre. A husvét utáni ülészek különben nagyon rövid lesz és főképpen a delegáció tagjainak megválasztására fog szorítkozni. Közvetlenül a delegáció összeülése előtt a Reichsrath ülészekára be fog végződni.

Az orosz-japán háború.

Budapest, április 12.

Amit már a felmerülő hírekkel szemben tegnap is a legnagyobb határozottsággal állítottunk, a mai támadások egyhanguan megerősítik: a Jalu folyó mellett nem volt csata. De más egyebtet nem is tudunk meg a mai hírekből. Nem is sejt-hetjük, hogy mennyire haladtak a Jalu mellett a japán csapatzállítások. A külföldi lapok tudósítói még mindig Tokióban türelmetlenkednek, a japán híradó források pedig mélyen hallgatnak. Bizonyára nagy és fontos terveket, döntő mozdulatokat lepleznek. Azt azonban megengedik tudnunk, hogy igen jó szövetségest sikerült szerezniök. Olyant, ki előttünk minden akadályt legyőző erővel ritkítja az oroszok sorait. Ez a szövetség: a Karbinban kiütött járvány, melyet a katonák egyik táborból a másikba hurcolnak. Lehet, hogy mikorára a japán ágyuk és puskák is megkezdik működésüket, a fele munkát már elvégezte a karbini rém.

A reklám-vezetés.

Páris, április 12.

Marchand ezredes ki akar lépni a francia hadseregéből s az a szándéka, hogy belép az orosz hadseregbe. *Kuropatkin*, az orosz csapatok főparancsnoka ugyanis meghívta Marchand ezredest, hogy utazzék a keletázsini határra. **André** hadügyminiszter azonban nem engedte meg neki az engedelmet az elutazásra, mint hogy *Sylvestre* tábornok vezetésével már küldött katonai kirodelttséget a határra. **Marchand** o miatt négy nappal ezelőtt lemondott tiszti rangjáról s lemondását a távollevő hadügyminiszter helyett **Combes** miniszterelnöknek adta át. A hadügyminiszter még nem fogadta el a lemondást, de **Marchand** hit szerint el van határozva, hogy kilép a hadseregből.

Páris, április 12.

Egyes lapok tévesnek mondják azt a híresztelést, hogy **Marchand** ezredes benyújtotta lemondását a miniszterelnökhöz, aki ideiglenesen a hadügyminisztert is helyettesíti. Más lapok ismét megerősítik ezt a lemondást. **A Figaro** azt beszéli, hogy az orosz katonai attasé és a párisi orosz nagykövet hiában buzgókodtak azon, hogy

Marchand engedelmet kapjon arra, hogy az oroszok főhadiszállásáról kisérije az oroszok katonai műveleit. A hadügy-miniszter az engedelmet arra való utalással tagadta meg, hogy már ment francia bizottság a harc színhelyére.

Páris, április 12.

A *Havas-ügymókség* megerősíti ama jelentés valóságát, hogy Marchand ezredes írásbelileg bejelentette a hadügyminiszternél lemondását. Ugy látszik, hogy a kormány hajlandó a lemondás elfogadására. Marchand már többször lemondott, de barátai unszolására mindig visszavonta lemondását. A kérdést valószínűleg a jövő minisztertanácsban döntenek el. Marchand lemondásánál annak okai megnevezve nincsenek. Nem áll az, hogy Marchand kérte, hogy megtekinthesse az orosz hadsereg mandsuországi hadműveleteit, amit meg nem engedtek volna neki. Valószínű, hogy Marchand, ki a gyarmati szolgálatra kiszemelt tisztek névsorán a legelső között szerepel, helyesebbnek tartja a lemondást, hogy, tekintettel a közel jövőben való házasságára, Franciaországban maradhasson.

Síralmas állapot.

London, április 12.

A *Times* jelenti *Niucsvangból* S Áról: Az egész déli *Mandsuországnak* víz alatt állnak a vasutak az erős esőzések folytán. Az utak járhatatlanok, a tábori távirók meg vannak szakítva, a közlekedés az országban lehetetlenné van téve.

Husvét Port-Arthurban.

Péttervár, április 12.

Az orosz távirati ügymókség táviratozza Port-Arthurról 11-ről. A távirónak eső által való megrongálása folytán a táviróforgalom egy ideig szünetelt. E hó 10-én éjjel ideérkezett *Boris Vladimirovics* nagyherceg. Husvét éjjel mindenki japán támadástól tartott, miért is erős óvintézkedéseket tettek. Makarov altengernagy, ki éjjelenként személyesen ügyelt a rendeleteknek végrehajtására, a husvét éjszakát az őrhajón töltötte. Az egyházi szertartást a templomban lebecsajtott függönyök mögött végezték. Husvét vásárnapja egész nyuzodtan telt el. Az idő jó volt. A csapatok az ünnepet helyeiken emelkedett hangulatban töltötték. Hajóbadunk épp most tört vissza cirkáló-utjáról a nyílt tengerről.

A japánok befekettése.

Tokio, április 12.

Itt tagadásba fogadák az orosz forrásból eredő ama panaszt, hogy a japán csapatok Csöngcsunál visszaélték a Vöröskereszt-lobogó kiváltságával, menedéket keresve egy kórháznak berendezett házban, amennyiben kijelentik, hogy evvel a koholmányokkal a japánokat az egész világ szemében be akarják feketíteni. Az e híresztelés után létesített vizsgálat azt eredményezte, hogy a japánok tűzvonalak megett álomást létesítettek sebessülteik bekötésére és ezt csak sebessültek ápolására használták fel.

Oroszország békefeltételei.

A kelet-afrikai harctéren még nem következett be a döntés és a *Moszkovszkija* *Vedomszki* máris föltegeti azokat a feltételeket, amelyek mellett Oroszország hajlandó volna békét kötni. A győztes Oroszország meglehetősen szerénytelenül ezeket követeli:

1. Korea bekebelezetik Oroszországnak.
2. Kiulu japán szigeteket Oroszországnak megerősíti és megszállja.
3. *Formoza* visszaadatik *Khinának*, Oroszország ott csak egy alkalmas kikötőt foglal le magának, hogy ott szénállomást és az orosz flotta számára megerősített kikötőt létesíten.
4. Japán akkora hadisereget fizet, hogy örökre elmenjen a kedve Oroszországnak provokálásától.

5. Japán hadiflottáját Oroszországnak a hadisereg törlesztésének biztosítása végett lefoglalja.

HIREK

Cronje.

Cronje! Cronje!

Hosszu hónapokon át úgy hatott ez a név, mint az ágyu dörgése, mint a harci trombita barsegése. Aki hallotta, annak arcába szállt a vér, annak szíve gyorsabban dobogott. Ábrándos lányok, kik csöndes éjjeleken csodás hőskről álmodoztak, órá gondoltak, a nevét suitogták. Ifjak, kiknek lelkére nehéz ködként borult a hétköznapok szürkesége, kiknek izmait a csökekvés vágya feszítette, őt csodálták, őt imádták.

Cronje! Cronje!

Majdnem két éven át szimboluma volt a név a férfias bátorságnak, a katonai nagyságnak, a hadvezéri dicsőségnek. Amerre fegyveres csapatok vonultak: megbajtották előtte a zászlót, amerre férfuról énekeltek tettszere gondoltak.

Milliók lesték a róla érkező híreket. Milliókat ragadott el a lelkesedés láza, ha egy-egy újabb győzelmet aratott.

Ő volt a nagyság, ő volt a méltóság!

Cronje! Cronje!

Egész Európa lélegzetét visszafogta leste, hogy mint fog a brit kelepeőt őt kiszabadulni. A népek fantáziája a legenda aranyos szákaival fentá körül a csodálatosságig megnövesztette alakját. Millió szív árasztotta telje szeretetét és millió szemből hullottak a fájdalom könnyei, mi or megérkezett a hír, hogy a törvetés sikerült, hogy a boer oroszlán fogságba került.

Cronje! Cronje!

Ahitattal és csodálattal ejtették ki a nevét, mikor híre jött, hogy Szent-Hona szigetére szállították. Oda, ahová a hősök hőst: Napokont!

Napoleon - Cronje! összefolyt ez a két név a milliók lelkében és a világ minden részéből barsogva zuzott hajója felé az elragadtatás kiáltása:

Cronje! Cronje!

Cronje! Cronje!

Nemsokára ura barsogni fog ez a név. Berekedt torkok fogják az utcákon végigüvöltöni és méteres plakátok rítkó betűkkel fogják hirdetni.

És öntölni fognak az ezrek, hogy lassák! Őt és katonáit, kikkel együtt küzdötte nemrégén végig a csodás harcokat...

És küzdeni fog velük újra. De nem a boer szabadságért, nem a boer dicsőségért, hanem csengő aranyért, pengő ezüstért. A st.-louisi kiállítás cirkuszában. A páholyok közönségének öt dollárért, a karzatok publikumának fél shillingért...

Cronje! Cronje!

Fogja újra kiáltani ezrek ajka. De a név nem úgy fog már hangzani, mint az ágyu dörgése, mint a trombita barsegése, hanem mint valami harci riadó paródiája, mint valami lelkes induló trave-ztíaja.

Ujra szimbolum lesz a név, de most már nem a férfias bátorságé, a katonai

nagyságé, hanem szimboluma annak, hogy a földön nincsen állandó érték, hogy a koturnusból bohócherba válhatnak, hogy a királyi hermelin komédiások díszévé kaphat, hogy a tragikus hős az uca figurájává torzulhat...

Cronje! Cronje!

Fájdalmasan, szégyenkezve fogják sok ezren még egyszer ezt a nevet suitogni! Még egyszer és aztán sohasem. És míg ez a név elhangzik, úgy fogják érezni, mintha csillogó barmateseppek hullának a sirba, mintha valami nagyon fényes fakulna meg, mintha valami nagyon szép torzulna el, mintha ideálokra croszkednék le szürke köd, nedves árnyék, csunya sötétség...

R. A.

Budapest, április 12.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Április 12-én új előzetes nyílik a *Budapesti Naplóra*. Kérjük azokat a usztelt olvasóinkat, akiknek az előzetese ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejkorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul kövessék tovább.

— **Gépek közt.** Ebben a mi meghiit családuknak, amelyet az újság szerkesztő-ézerék leveznek, tegnap olyanféle ünnepe volt, mint mikor a régi, kiszolgált ruhák helyett a család gyermekeinek új, szebb és formásabb ruhát hoz haza a szabó. Boldog és szeretettel nézegettük az új szabásu ruhát, melyben ezontul meg fognak jelesni krónikáink, a minden nap eseményei és az élet változatos történetei. Es szépnek, jónak találtuk az új ruhát és tele voltunk örömmel, hogy annak a magyar köönségnek, amelynek nagy szeretete és szinte páratlan rokonszive táplálta eddig becsületes lelkese-dünket mindenért, ami művésziileg szép, emberileg nemes, miogint nyujthatunk valamit, ami formáiban kedvesebb a réginek.

Oda alatt pedig, ahol új gépeink, ezek az új és komoly munkatársak, dütörgő munkájukat megkezdék, hirtelen éles sikolytás vegyült bele az ünnepi hangulatba. Az egyik új gép áldozatot követelt, mielőtt vaskerekeit, rugóit és küllőit a termelő ember békójába hajtotta volna. Vérdáldozat volt az első áldozat, amelyet makrancos kedvében követelt. A munkások ijedten tödultak a gép felé, ahol akkor már ott állt egy ember, a gép kormányosa és véresre sebzett kezét mutatta a többinek. Elkapta a gép és véresre marta azt a kezét, amely az acél-katrészeket az emberi kultúra szolgálatába akarta kényszeríteni.

Nem a legszebb szimboluma-e ez a mi munkáinknak, a magyar sajtó embereinek, akiket sokszor már véresre az acél, amelylyel a közügyet szolgálják?

És vérszemet kapott-e a gép, amely ily módon egy percre legyőzte kormányzó-ját, vagy kifáradt-e abban a rengeteg munkában, amelyet végeznie kellett, hogy rengeteg példányban ontsa magából lapunkat, — nem tudjuk. Egy kissé mostohán bánt velünk és egy kissé udvariatlanul közönségünkkel, amely némely vonalon nem kapta meg ma pontosan lapunkat. Ezért az udvariatlanságért kérünk bocsánatot a magyar olvasóközönségtől, amelynek érdekében minden akadályon urra akarunk lenni. Még egy vérszomjas, makrancos géporiáson is.

— **Izabella királynő végrendelete.** *Berlinből* jelentik, hogy a minap elhunyt Izabella királynő unokáját, *Afonzo* spanyol királyt végrendeletében *kitagadta*. Az elhunyt királynő körülbelül tíz millió frank értékű vagyona ak jelentékeny részét *Lajos Ferdinánd* boer herceg neje örökli. A hagyatékából a királynő végrendelete szerint a pápának is

jelenlény összeg juts Alfonz király mindössze pár ereklést kap.

— **A szentképek eltávolítása.** A Dreyfus-affér óta sokszor kiittünk, hogy mily nagy hatalma van a klerikalizmusnak Franciaországban. Beigazolódott ez a Combes-kormány sok intézkedésével, amikor az hadat izent a szerzeteseknek és a papi oktatóknak. Kemény ellentállással találkozunk az a rendelete is, amelyben a szentképek és feszületek eltávolítását követeli a középületekből. Több meggyetandós tiltakozott a rendelet ellen. Az alsó Loire-megye Nanteauban üléselő tanácsa elhatározta, hogy a nantesi esküdtbíróóság tárgyalótermének szentképét a meggyetandós ülésterembe hozatja és ott függeszteti fel. Reményben töltött ügyvéd felzárkózta a lakosságot, hogy a Krisztus-képeknek a tárgyalóteremből való eltávolítása alkalmából egyes töltsz mialda vegyenek részt, amelyet *Labouré* bítoros fog mondani.

— **Hesselliance.** Délből jeleik, hogy a villnerdörvi evangélikus templomban ma tartotta esküvőjét dr. *Hohenlohe-Oehringen* Hugó Frigyes herceg *Freysleben* asszonyával. A menyasszony Hessnek a breslaueri igazgatójának unokája. Hohenlohe herceg, tekintettel a rangján alóli házasságra, a családi törvények értelmében lemondott hercegi rangjáról és nevéül, úgy hogy az esküvőn már mint gróf *Hermersberg* szerepelt. A Hohenlohe hercegi család csak ugyancsak az ágában már történt hasonló eset. *Hugo Frigyes* herceg unokájának *Sándor Ferdinánd* hercege, ug. anis 1895-ben az egyszerű német családból származó *Ondrea Ernt* vezető elárzó és hogy ezt megtehesse, lemondott a Hohenlohe-Oehringen hercegi címről, valamint a családi nevééről is. A württembergi király ekkor a *Gabelstein* bárói címet és rangot adományozta neki.

— **Sub apletois regis.** Budapesti tudományegyletemen a hó 19-én délelőtti ülésén a királyi kintteléssel gróf *Káhen-Héderváry Sándor* és ifjabb *Herffy Edt* al amtudományi, *Tóth Károlyt* és *Tóth László* amtudományi doktorokká. A királyt a felavatáson *Berzeviczy Albert* valás és közoktatási miniszter képviseli.

— **Népközelők mozgósítása.** Triestből jelentik: Az ideai fegyvergyárakalakok alkalmából Tirol összes népközelőit mozgósítani fogják. A népközelők letele-szárja karszalagot kapnak a kőleji sással a farsángi azonfelül katonasapkát is fognak viselni. Ez lesz az első eset a népközelők szervezése óta, hogy gyakorlatra hívták be a népközelőket. Olaszországban nagy izgatottságot kel, hogy a próbamozgósítás éppen az olasz határszéli tartományban fog megtörténni.

— **Igazságügyi klapvezérek és kitértések.** A hivatalos lap ma száma egész sorát közli a felsőbb bíróságot s a koronaügyvérséget érintő kinevezéseknek és kitértéseknek. *Sándor Rudolf* kuriai tanácselnök, *Tuschner* Árost kuriai bíróségi és *Hellerung* Alfréd temesvári ítélőtáblai tanácselnök, a nagylomba vonásnak alkalmából legfelsőbb kitértésben részesültek. Sütő a másodosztályú vaszkorona-rendet, *Tuschner* és *Hellerung* a Díódt-rend lovagkeresztjét kapta. A kinevezések közt az első *Végi Mór* győri ítélőtáblai elnök skit a Kuriahoz tanácselnökké neveztek ki. Helyébe *Hörvölth Jenő* budapesti ítélőtáblai tanácselnököt neveztek ki a győri ítélőtáblai elnökévé. Kineveztek továbbá *Báise Andor* koronaügyészi helyettesét és *Onat u Sándor* marosvásárhelyi ítélőtáblai bírót a Kuriahoz szám- és etti bírósági és *Vangka Ferenc* budapesti ügyészi helyettesét koronaügyészi helyettesé.

— **A sárbí miniszterelnök kegyelele.** Belgrádból táviratozza tudósítónk, hogy *Gruice* miniszterelnök nagyszombat napján elment Sándor király és Draga királyné koporsójához a Szent Márkus-templomba, két gyertyát gyújtott a síroknál és imát mondott. A miniszterelnök kegyelele a sárbí fővárosban nagy feltűnést keltett.

— **Határozás.** Szentmártonkai *Batta Árpád* nyelvenkilencéves korában meghalt Budapesten.

— **Glück Frigyes ünneplése.** Lelkes, szép ünneplés folyt le ma délután a Hungaria-szálloda nagytermében. A Vendéglősök Ipartársulata *Glück Frigyes* szál odatulajdonosnak, az ismert mecenának és népmesáivú emberbarátnak elkészítette arcképét, amelyet ma lepleztek le a dicsőség jelvényében.

Amidőn *Glück Frigyes* a terembe lépett, percekig tartó taps zúgott feléje. Elsőben *Gundel* János, az ipartársulat elnöke köszöntöte melegehangon be széddel kiemelte, hogy *Glück Frigyes* érdemeit ismeri az egész társaságom, de kétszeresen tudja méltányolni a szakipar, amelynek legszebb kulturális és humánus intézményei az ő kereményezésének és páratlan áldozatkészségének születtei. A lelkes eljenzással fogadták beszéd nyomán lehullott a lepel a képről. Hosszas taps és éljenzés tört ki erre, melynek elhangzásával *Waller Károly*, a vendéglős-zsakkiskola igazgatója, üdvözölte *Glück Frigyes*et, aki a zsakkiskola létesítésével ugyszólván megteremtője volt az ipari szakköznevelésnek. Utána a zsakkiskola hét növendéke a kámi jelenetet adott elő *Mad Barta* Báa szentesítő a zsakkiskola nevében lendületes beszéd kíséretében a Magyar Vendéglős- és Kávészakipar ünnepi szombat nyitotta át amelybe közéletünk kiválóságai emlékszókat írtak. Végül *F. Kiss Lajos* nagy hatással szavalt a *Fehér Jenő*nek az alkalomra írt ódáját. Az üdvözölés után *Glück Frigyes* meghatottan köszöntö meg az ünneplést és elhárítva magáról minden érdemet elismeréssel adózott kártsárainak akiknek támogatása nélkül sohasem várták volna meg kintüztöt céljait. Az ünneplés *Gundel* János zárószóival ért véget. Este kőszaktermékben lakoma volt a Hungaria szálló előtértermében, amelyen közéletünk számos előkölsége jelemt meg és számos feleköszülő hangzott el az ünneplésre.

— **Egy váltópőr története.** A bécsi országos törvények legközelebb egy érdekes váltókeresettel fog foglalkozni, amelynek előzményeiről a *N. W. T.* a következőket közli. Tavaly történt, hogy egy *Takács* Gula nevű magyar ifjú *Karlsbúdban* megismerkedett *Hardt* amerikai milliomos özvegye leányával és beleszeretett. A milliomos leány v szonozta a fiatal magyar ember szerelmét, szűri az onban elleneztek a házasságot és elvitték a leányt Moszkvába, majd Berliába és Párisba. *Takács* Gyula mudehová utának utazott. Párisban a szerelmes párnak alkalma volt titokban találkozni és megállapodtak, hogy meg fognak szökni. *Hardt* nészét vette a fiatalok tervének és inkább béleegyezett a házasságba. Az esküvő után az ifjú pár nászutazásra ment s éppen Rómában volt, mikor *Takács* megtudta hogy egy bécsi konzorcium felmutatta az ő 500.000 koronás váltóját apósának, aki megtagadta a fizetést *Takács* Bécsbe utazott és egyezséget kötött a hitelezőkkel, akik halandók voltak 50.000 dollárt elfogadni a váltóért. Mire *Takács* visszatért Rómába, apsa már elvitte leányát Párisba. *Takács* az első vonattal szintén odautazott és a francia fővárosban kieszközölte, hogy a hatóság segítséget nyújtott neki apósával szemben feleségének kiadására. Néhány nap múlva *Hardt* megszöktette leányát és Amerikába utazott vele. *Takács* most utban van Amerika felé. A váltót, amelyet a konzorcium most perel *Takács* ékszeréért adta a felperesnek.

— **Kohn érsek utazása.** Olmützből jelentik, hogy *Kohn* volt olmützi érsek a cseh-morva klerus hivatalos lapjának közlése szerint nagybeteg atyjának látogatására Brnriebe utazott.

— **Sikkasztó magánhivatalnok.** A bécsi rendőrséghez ma feljelentés érkezett, hogy *Kabseh Mór* 36–38 éves magánhivatalnok 15 000 koronát sikkasztott és megszöktött. A sikkasztó valószínűleg Budapest felé vette útját s ezért értesítették a budapesti főkapitányságot.

— **Automobil virágkorsó.** A Magyar Automobil Klub mai ülésén elhatározta, hogy májusban nagy automobil virágkorsót rendez Budapesten. Az automobilspört fejlesztése vért benzinalomasokat létesítenek az országban.

— **A taksamérő.** Jómagyarán az az okos kis szerzőm ez, amely általában idegen nyelven mint *taksamer* ismeretes és a bérkocsikon leméri pontosan azt az időt, ameddig a kocsit használtuk. Ez nagyon jó azoknak a különbségeknak az elűntetésére, amelyek oly igen gyakran a bérkocsisok és az utasak órá között támad. És véget vet sok csuf disputálásnak. Az utas tudja, hány órát kocsizott el, tudja, mennyi jár ezért szabály szerint s a borraival aztán ezen az alapon biztosabb körülmények között intézheti el. Ez a taksamérő a külföldön nagyon sok helyen már régóta megvan és igen hasznosan működik. Nálunk már jó ideje emlegetik, hogy behozzák, de az életrevaló úgy csak alszik. Pár dig nálunk ugyancsak csunya állapotok névetne véget. Ezeket az állapotokat már a bérkocsisok között is elismeri a jóvalavó elem, mert imo, a bérkocsisok egy küldöttsége tisztelgett ma délelőtt *Rudnay* főkapitánynál és maga kérte a főkapitányt, hogy vessen véget a visszaölésnek és szímet ezen-tul csak olyan bérkocsissegédnek adjon, aki kötelezi magát, hogy a kocsin taksamérőt alkalmaz. A főkapitány nagyon szívesen fogadta a küldöttséget, megmondta, hogy ő is már régóta gondol a taksamérő behozatalára, a panaszokat mind meghallgatta és hajlandóak mutkozott arra, hogy ezental csak bérkocsissegédeknek ad szímet. Sőt a mesterek is rá fogja szorítani a taksamérő alkalmazására. Ugylát-szik, a taksamérő dolga most már a gyorsabb megvalósulás útjára került.

— **Hivatásos altisztek szolgálat.** A közös hadügyminiszter a hivatásos altisztek létszámának gyarapítása érdekében rendeletet adott ki. A rendelet a hivatásos altisztek szolgálatára vonatkozólag a következőkben utézkedik:

Számvívő-altisztekké, valamint segédmunkásokká és inokokká (káplárnál nagyobb rendfokozatban) ezental rendszerint olyan altisztek helyezendők át, akik már a csapatnál néhány évet szolgáltak. Azoknak az altiszteknél, akiket nyolcvévi csapatszolgálat után helyeznek át más katonai alkalmazásba, a szolgálati jutalomdíjat ezental is nagyobb lok szerint kapják. Azok az altisztek, akik szolgálati jutalomért a törvényes sorhadkötelezettség teljesése után tovább szolgálnak, egy-évi szolgálat egy fegyvergyárakoriaba, háromévi szolgálat két és háromévi szolgálat három fegyvergyárakoriaba számítandó és ez a katonakönyvbe bevezetendő. A büntetések törlesztése vonatkozó 1897-ik évi december 31-ki rendelet akként módosítandó, hogy a kilencedik szolgálati évet betöltött továbbszolgáló altisztek negyedik szolgálati évében kapott fegyelmi büntetése törlendő, a következő évben pedig az ötödik, ezután a hatodik stb. év fegyelmi büntetése törlendők. Azok az altisztek, akik a háromévi sorhadkötelezettség teljesítése után azonnal jelentkeznek a továbbszolgálatra, a szolgálati jutalomdíjat rendszerint folyósításon előtt, az első oki jutalomdíj lelet kapják. Azon altiszteknak, akik megszakítás nélkül hat évig aktív szolgálatban állottak, kilepésük esetén joguk van a végkielégítésre. (Érdig csak a kilencedik szolgálati év után volt joguk.) A szolgálatból szükségessé vált hurokoldásnál ezental a másodosztályú szímet nősült altisztek lakásait is átveszi a katonai kincstár. A hadügyminiszternek most kibocsátott rendelete 1904. évi január 1-jétől érvényes.

— **Tüntetés Lussinpiccolóban.** Egy pap installátója ma tüntetésre adott alkalmat *Lussinpiccolóban*. Az ujonnan megválasztott pap ellen ellenséges indulattal viseltetik az otáni a sz-párt és ennek az ünneplés kapcsán haugos kijelölést is adott. A furdózenekarával olasz dábokat hoztak és oly fenyegető magatartást tanúsítottak, hogy a furdóvendégek jónak látták idejekorán visszavonulni. Néhány vendéget, akik panaszt akartak emelni az igazgatóságnál, a tömeg körülfogott és nagy zaj között követék őket a lakásukig.

— **Felfüggesztett inrok.** Sümegről táviratozza, hogy *Hörvölth* János városi inrok szabálytalan adókezelés miatt felfüggesztették állásától.

— **Gyilkos merénylet a spanyol miniszterelnök ellen.** A fiatal spanyol király elé dobott bomba célt tévesztett, de a merénylet eredménytelensége nem kedvetlenítette el a barcelonai forrongó elemeket. Mint egy félhivatalos távirat jelenti, ma újabb merényletet követtek el, ezúttal *Maura* miniszterelnök ellen, aki a barcelonai királyi látogatást útőköltővé vált a dinasztia katalóniai ellenségjei ellen. Az anarkhisták, mert nyilván a katonák műve a merénylet, *Maurát* térszűrésül megsebesítették. A gyilkos merénylet akkor történt, amikor *Maura* elhagyta az államtanács palotáját. *Maura* egyike a liberális párt legkiválóbb politikusaiknak, bár tagadhatatlanul sokat beszélt a seregnek. Venancio Gonzaleznek, a népszerű liberális szenátornak. Már 1892-ben volt gvaranai ügyi miniszter Sagasta kabinetjében. *Silvera* Lukács óta áll Spanyolország kormányzatának élén. A mai merénylet, amelynek részletei még hiányoznak, nagyon emelheti a népszerűséget. B. realonai anarkista volt az az Angiolini nevű ember is, aki Cinova del Castillo miniszterelnököt 1897. augusztus 8-án Santa Agudá fürdőhelyen agyvaltette. — Egy éjjeli távirat szerint a miniszterelnök nem komolyan sebesült meg csak baltal tünetekkel.

— **Orv. sok kongresszusa.** A megyei és városi kórházak orvosi és tisztviselői napokban országos kongresszust tartottak a székesfehérvári dr. *Fráter Imre* kórház igazgató-őrnagy elnöklésével. A varmegyei tisztviselők fi.étsz.rend.és.én. k. kérdéseivel kapcsolatban hosszas vita után elhatározták, hogy egy 8 tagú bizottság memorandumot dolgozzon ki.

Ebben a kórházak összes tisztviselői arra kéri a kormányt, hogy a varmegyei kórházak tisztviselői évezhessék annak a státusnak, melynek tagjai összes előveit, tehát addig is míg a városi tisztviselőkre kerül, a varmegyei tisztviselők fi.étsz.rendezésébe vételessen jel a varmegyei kórházak tisztviselői. Ez esetben a 15-nél több ágyval bíró kórházak igazgatói akkora béreket kapnak mint a varmegyei tisztviselők és a kórházak igazgatói a nagyobb kórházak osztályorvosai, véglegesen kinevezett orvosai a gazdasági hivatalnokai meg előli fi.étsz.rendezésben részesüljenek. Az elmebeteg-os távirat orvosi munkáik külön pótlékot, valamint az összes tisztviselőknak a fokozatos auomatikus előléptést, orvosoknak 30 év után teljes nyugdíj-jogosultságot, hivatalos oktatás halál esetén a család részére teljes nyugdíjat kérnek. Végül elhatározták, hogy a határozataik érvényesítésére országos mozgalmat indítsanak meg a helyzetük megbeszélésére évente összegyűljenek.

— **Hamis 20 koronások** Bécsi tudósítónk táviratozza, hogy a pécsi királyi törvényszék a bécsi rendőrségnek 26 darab hamis 20 koronás bantjegyet küldött be azzal a megkereséssel, hogy nyomozza a hamisítókát, akik valószínűleg az csztrák fővárosban rejtőznek, és egyben óvja a kereskedőket a hamis 20 koronások eladásától. A hamisítványok papírja sokban különbözik a lantjegypapírostól és a nyomás egyenlőségén is könnyen felismerhető teszi a hamisítványt.

— **Jubiláris közgyűlés** Harmincadik évi közgyűlését tartotta ma délután a *Európai Szülővelők*. Vendégülök és *Körmárosok* *Ipártársulata* a tisztelettel részvétel mellett. A közgyűlést *Gaudel János* elnök nyitotta meg, rövid beszámolóját vetve az ipártársulat harminc éves múltjára. A tisztelettel fogadott beszéd után *Poppel Mik* önkéntes elnök beszédét tartotta, amelyet a közgyűlés egyhangúlag tudomásul vett. Az indulványok során a közgyűlés megbízta a választmányt, tegyen lépéseket abban az irányban, hogy a papírkások kereselméi jogot ne kapjanak. Az erre vonatkozó javaslatokat — *Stadler Károly* indítványára — össze fogják gyűjteni, s a miniszternek memorandumot adnak át a javaslatok megszüntetésére végett.

— **Vérgzés a vilamos kocsi**ban A Gellért-rakparton közlekedő egyik vilamos kocsiában ma délután véres esemény történt. A kocsi elvált utazott *Kmetz János* óbácsi születésű 47 éves helynéküli polgár *Borists*

Anna vendégőrnnyel, akivel azelőtt közös háztartásban élt. Az asszony fel akarta bontani az adatain viszonyt s *Kmetz* ezért bosszút forrált ellene. A vilamos kocsi elcsúszott a tőrös botát s azzal az asszonyt étvészél, esen őss eszarkulta. Mindez pár pillanat alatt történt, úgy hogy a kocsirepítőknem volt idejük a beavatkozásra. A szerencsétlen asszonyt a mentők a lakására vitték. *Kmetz* pedig a rendőrség letartóztatata.

— **A kereskedelmi- és iparkamarai választások** A kereskedelmi- és iparkamarai választás elnökének *Ehrlich G.* Gusztávnak és dr. *Serényi Zoltán* fővárosi tanácsjegyzőnek vezetésével a ma délután helyszíni szemét tartották a választás bizalmi férfai a Vigadó épületében és megápitották a szövetség helyszíneket és az azokhoz való fővonalas szerződést. E szerint a kereskedők a Vigadó utcai főbeáron mennek be és a főbeárontól jobbra eső kisteremben szavaznak *Kramer Lukács* szövetség elnökénél. Az iparosok a központi Felső-utcai főbeáron jutnak be és a földalatti kisteremben adnak szavazatukat *Boross Soma* szövetség elnökénél. A kereskedők kocsit a Vigadó-utcában ábramosítanak, a Thek-párt a Gizele téren, míg az egyesült-párt a Maria utcában tart a ma a kocsialomást.

— **Ö. gyilkosság a virágos bibliában.** Budán, a Vigadó épületében lévő virágosboltban ma öngyilkosságot követett el egy fiatal leány, az illetet egy k. tudósos. *Nonn Juszkának* hívják a fiatal teremést, aki *Spiegel Marissával* volt közös virágosboltja. *Nonn Juszkát* szerelmes volt egy fiatalemberbe, de érzelmei nem találtak visszhangra. Délelőtti órá tájban egyszerre csak revolverrel elős a leány s hároms or egymást után melbe lökte magát. A mentők halálát sürűléssel vitték a Szent János-kórházba.

— **A tantók hangversenye** *József Ádost* főherceg utáni hivatalos a táviratilag érdeklődött a Magyar Tantók Otthonában, hogy a holnap megtartandó esteiükön mikor kezdődik a hangverseny és mikor a tano. A távirat kétségtelen bizonyítás annak, hogy a főherceg megjelenése a hangversenyen. *Lerzevitz* közoktatósi miniszter is megérte ma a nagy part küldetésnek hogy meghallgassa az érdekes hangversenyt.

— **Sztrájkok munkások.** Már másodnapja zárva vannak a fővárosi összes cukrászboltjai. Az illetek alapján a mesterek közös jelentése, hogy a segédek teljesítetlenségéből a Magyar Tantók Otthonában, hogy a holnap megtartandó esteiükön mikor kezdődik a hangverseny és mikor a tano. A távirat kétségtelen bizonyítás annak, hogy a főherceg megjelenése a hangversenyen. *Lerzevitz* közoktatósi miniszter is megérte ma a nagy part küldetésnek hogy meghallgassa az érdekes hangversenyt.

— **Egy ügyvédjét baltosze** Dr. *Szántó Lajos* ügyvéd előtt ma délután valami nira-tos dologban az ügyvédi kamara palotájában járt. A lépésön fölmenet mezoszított, e esett és előtte jobbra trédka ácsat. A szerencsétlenül járt félmebert a mentők *Róczy* tanár k. k. távirat v. t. k.

— **A Mannheimi bizosító társaság** *Háztulajdonosok és épület gondnokok* című mai hirdetésére óvasónk ügyelmét különösen felhívjuk.

— **Életunt testvére.** *Pozsonyban* tegnapi véres szerelmi dráma történt. *Bill Lujza* főelőzőn s. p. huszéves leány és *Antonia* testvére, aki egy perleung ári tisztviselőnek volt a felesége, k. r. r. t. a Z. r. g. e. r. y. h. s. méter magas vastornyáról. Az asszony rögön meghalt, a leány étvészélyesen megsebesült. Az életuntakat kötélek egymáshoz kötve találtak meg a mélységben. *B. Lujza,*

mikor eszméletéhez tért, elmondta, hogy azért követte el kétségbeesett tettüket mert a vőlegénye, egy bécsi hivatalnok cserben hagyta.

— **A nyomorúság** ma este két áldozatot is kergetett a fővárosban a halálba. *Öbier Antal* viceházmester a Gömb-utca 97. számú hában a szájába lött és szétlocsanította agyvelejét. — *Law József* szerelő pedig a Sze. István-kőház előtti lévő sötétben lötte magát löve. Mindkettőt szörnyethalt.

— **Öngyilkos iróné.** *Berlinből* jelentik, hogy *Schaaf Eliza* rémet iróné tegnap — valószínűleg pillanatnyi elmezavarában — öngyilkossá lett. *Schaaf Eliza* a nőemancipáció egyik legteljesebb és óharcosa volt, de néhány év óta nagyoktu ideggyűben szenvedett amely ágyhoz kötötte.

— **Az osztályorszátek húzása.** Az osztályorszátek mai húzásán *fétezer* koronát nyert 79721 10693 1880 30470; *ötezer* koronát 95275 28842 73975 76173; *kétezer* koronát 14207 13569 53158 79122 44302 22019 51092 14592 64273 29212 90144 35666 1942 54212 17474 26973 51462 79170 85994 24889 33673 19990 8957 17299; *ezek* koronát 10667 78876 72193 44339 39347 102332 70888 9624 1599 55181 15711 6764 98298 9989 23132 101913 14972 16724 3011 16554 9707 17403 9880 39051 7388 34266 65223 185499 6477 57927 44499 92011 43432 22138 60099 5060 7341 5560 39674 14633 52776; *ötödik* koronát 31166 1636 5821 39665 28847 46195 81748 4941 7041 6474 91500 25132 8740 8039 1741 1374 373 226914 72509 104078 10215 6633 3468 11016 9668 7967 4019 94883 2165 10606 9233 4786 38788 6295 42906 4297 3584 4448 10561 106739 4578 81790 6419 234 17465 103314 1610 892 3478 718 7022 2638 3150 47223 38023 107042 8555 2242 4794 85524 7257 28632 6800 39027 16222 17665 88564 93465 20666 18113 32227 109093 12846 82936 82783 10334. — A mai húzásnál két 10.000 koronás nyerményt a 7471 és 18860 számú sorsjegyekre nemét *Török A.* és *Társ* szerencsés budapesti bankházában nyerték.

Vásároljon osztályorszáteket Lukács Vilmos bankházában Budapest, V., Fűrdő-utca 10.

(x) **Eki szép és tartós pázsított akar,** rendelje meg *Mauthner Ödön* cs. és kir. udvari nagherkeskedésben, Budapestben a *Mauthner-féle* kiállítási fűmagkeveréket.

(x) **A tapasztalat tanítja,** hogy egy cikk kevesebbé válik, mint a reklám, de csak igazán jó cikk bír el állandó reklámot. Így már több mint 100 éve egyforma nagy keresetnek örvendenek a herneves *Pferno-erle* vertisztító lapdacsok és csak kevés oly szer van, mely a rosz emésztés minden következményénél még csak megkövetel: is oly jól hatna mint ezeken lapdacsok. 1 tekerés (6 doboz) ára forint 1.05. A pénz előzetes beküldése mellett 1 tekerést 1.25, 2 tekerést 2.30 forintért, küld bérmentve *Pferholt* gyógyára Bécs, Singerstrasse 15.

A tudomány csodái.

Budapest, április 12.

A tudományos világ figyelmét mostanában erősen foglalkoztatja *Richarz* és *Schenk* berlini tanárok fölfedezése, amely arra vezetett, hogy az ozonnak sok tekintetben a rádiuméhoz hasonló tulajdonságai vannak, és még a berlini kísérleteknél is jobban érdekli a tudományos körök: *Baskersville* Károlynak az amerikai Carolina város egyetemi tanárának az a nagy találmánya hogy a *thoriumot* két elemre: *caroliniumra* és *boszeliniumra* bontotta, amelyeknek rádióaktivitásuk különösen erős. Ha hinni lehet az amerikai híreknek, úgy *Baskersville* kísérletei bannal az nagy hasadást hoztak előidézni a világtitási technika terén, viszont ha a berlini tanárok nem csalódkak, akkor a rádium-probléma megoldása nincs már messze.

Londoni és new-yorki táviratok hír adnak arról, hogy a valódi vegyészek *Baskersville* kísérleteinek eredményét a rádium követőeleve az utóbbi évek legnagyarább fölfedezéseinek tartják, amely a mesterséges világtitási probléma új apokra lekteti. Mind a két új elemből mindössze *szóval*

gramm van Baskersville tulajdonában. Az amerikai tudós maga nagy tartózkodással beszél találmányok technikai és gazdasági jelentőségéről, noha annyit elismer, hogy annak gyakorlati kiaknázása nagy hasznot hozhat. Baskersville főképpen a tudományos oldala érdeklí tizennégy év óta folytatott kísérleteinek, amelyek nemcsak két új elemet, hanem két új rádióaktív, önmagától világító anyagot hoztak felszínre. A *Standard* közlése szerint a Baskersville kísérlete abból áll, hogy thoriumoxydot kvarctögrélyben karboniummal és chlorinál párolgat el; ily módon különös sulyu és új atomsulyu anyagok állanak elő. A berzeliumnak nevezett elem földes gőz formájában jelenik meg, amelyet Baskersville sűrített, a carolinium pedig a téglon kristályosodik, bizonyos mennyiségű thorium pedig feloldatlanul marad meg.

New-yorki technikusok, akik látták, amint az izzó carolinium és berzelium a posztóval erősen begyöngyölt érc-, gummi-, üvegszöveteken és rudakon átvilágított, már most azzal biztatják magukat, hogy a világítás terén olyan nagy és uttörő újítás készül, mint amilyen volt annak idején az Auer-lény. A tudós köröket élénken foglalkoztatja az a kérdés is, vajjon a monazit, amelyből a thorium nyerhető és amelyből Észak-Carolinában évenként félmillió dollárnyit bányásznak, ezen a helyen kívül Amerikában másutt is fellelhető-e.

Baskersville a virginiai egyetemelnvégezte tanulmányait 1890-ben, aztán a Vanderbiltegyetemen, majd Berlinben tanult és most a carolinai egyetemen a vegytan tanára. Alig-hogy találmányának híre futott szombaton, már táviratolt: kapott egy más amerikai egyetemről ahová óriási fizetéssel hívták tanárnak a 34 éves tudóst.

A londoni Crookes tanár táviratilag fordult a carolinai tanárhoz, akinek eddigelé éppen oly kevéssé hallotta nevét, mint az egyetemét, amelynek most dicsőséget szerzett, hogy küldjön neki az új elemekből, mert ég a vágytól, hogy kísérletezhessék azokkal.

A kontinentális egyetemeken kétkedve fogadják Baskersville találmányának híreit, amely nagyon zavaros és valószínűtlenül hangzik, de különösen azért, mert — Amerikából származik.

Richarz és Schenk berlini tanárok felfedezése szintén jelentős. A két kísérletező abból a feltételekből indult ki, hogy analog jelenségek az ozonnal és a rádiumnál analog okokra vezethetők és vezethetők vissza. Az ozon tulajdonságai legnagyobb-részt ismeretesek és a berlini kísérletek nem is ezeknek a kutatására törekedtek, hanem a rádium probléma titkainak felfedezésére; ha az ozon, tulajdonságainál fogva, pótolhatja a rádium tulajdonságait a terápia terén, vagy akár csak a Röntgen-sugarakat is helyettesíthetné, akkor a berlini kísérleteknek igen nagy jelentőségük volna. De legalább is nagyon kétséges, hogy az ozonnal végzett kísérletek megsejthetők a rádiumsugárzás titkát.

SZINHÁZ, ZENE

** *Toldi szerelme*. Régi mulasztást hozott helyre az Opera igazgatósága ma este. *Mihalovich* Ödön magyar zenedrámája, a *Toldi szerelme*, kilencszetendi pauzálás után ma újra megjelent az Operában és kiváló szépségei valósággal az új ingerrel hatottak a közönségre. Az ember nem érti, mi volt az oka, hogy ezt a kiválóan értékes kompozíciót kilenc esztendőn át mellőzték az egymást követő igazgatóságok. Eredeti dalművekben úgy sem gazdag az Opera repertoárja. Még az ellen sem volna szavunk, ha gyöngébb kaliberű magyar operákat is állandóan műsoron tartanának, mert a saját nemzeti teremtésünk megbecsülését látjuk ebben az el-

járásban. De a *Mihalovich* Ödön alkotása ilyen patriotikus elnézésre nem szorul. A *Toldi szerelme* fölötté áll a relativ értéknek és abszolút becsével megüti a bírát legmagasabb mértékét. Ez a mű bátran odaállítható az újabb idők legjobb zenedrámái mellé. Szerzőjét félelem nélkül mérhetjük össze a külföld legkiválóbb zeneszerzőivel. *Mihalovich* a *Toldi szerelmében* igazi magyar zenét írt. Nem közönséges, nem banális magyar zenét, hanem olyat, amilyen csak nemes izlésből, előkelő felfogásból, magasán járó költői ihletből áll elő. Ez csakugyan az első magyar zenedrámája. Nagy drámai kompozíció, végigszöve a legszebb és legfinomabb magyar hangulattal. Már ebből a szempontból is bűnös mulasztás volt, hogy a *Toldi szerelmének* nem adtak állandó helyet az Opera játérendjén. — A zenedrámá — szövegét Arany épósa nyomán *Abrányi* Emil és *Csiky* Gergely írták — 1893 tavaszán került először színpadra az Operában. Két évvel később új harmadik felvonással adták elő. A premiert *Rebiczek* a felújítást *Nikisch* Artur dirigálta. A mai repríz dirigense, *Márkus* Dezso, szintén gyönyörű munkát végzett a magas színvonalu zenedrámá betanításával. A régi szereplők sorából ma csak *Ney* Dávidot és *Szendröy*t láttuk, de az újak is ritka ambícióval és helyenkint fényes sikerrel énekeltek: *Bohnicek*, *Vasquezné* (mind a kettő magyarul) *Beck* és *Berts* Mimi. A közönség nagy érdeklődéssel kísérte az előadást és zajosn tapsolt, különösen az elragadóan szép második felvonás után. A jelen volt szerzőt számtalanszor kibívták.

** A *Vigszínházban* csütörtökön a hó 14-ikén két előadás lesz. A *királynő férje* óriási sikere folytán nyilvánvalóan sokáig nem fognak este más darabot adni, pedig a *Takarodó* iránt, amelyet a *királynő férje* váltott fel, még most is akkora az érdeklődés, hogy legutóbbi harmincadik előadására egyetlen jegy sem maradt meg. Erre való tekintettel *Beyerlein* szenzációs drámáját népies délutáni előadásokon fogják játszani és ezek elseje lesz csütörtökön. Erre a népies előadásra a jegyek árát annyira mérsékelték, hogy a legjobb hely — az első három sorban — két korona lesz. Este a *királynő férjét* adják rendes helyárakkal. A darab esténként a legszenzációsabb hatással megy.

** *Népszínház*. *Székelly* Anna és *Kalmár* József vendégszereplésével ma a rég nem adott *Cigánybáró* került színpadra a Népszínházban. *Székelly* Anna Ciprát adta és szépen oszongó mezzoszoprán hangon hatással énekelte, *Kalmár* József Barinkayt énekelte. Szafit *Hegyi* Aranka játszotta és a kisszámú közönségnek ma is az ő kiváló alakításában telt öröme.

MŰVÉSZET

□ A Nemzeti Szalon tavaszi tárlata. A Nemzeti Szalon tavaszi kiállítására beérkezett műveket nétfőn délután bírálta meg a zsűri *Fereny* Károly elnöke alatt és a beérkezett 540 mű közül körülbelül 150-et fogadtak kiállításra.

FŐVÁROS

(*) Adókvetés. E héten a következő kerületi adókvetés bizottságok tárgyalják a III. oszt. keresetadó javaslatokat: Az I. kerületben I. hó 13-án az 1804/45. hrszolt végig a külön meghívottakal. A IV. kerületben I. hó 13-án az 19.3. évre felelt, de meg nem adóztatott adózók közül a meghívottakal. A VI. kerületben az A. és B. bizottság f. hó 13-án és 14-én, a VII. kerületben az A. és B. bizottság f. hó 13 és 14-én és végül a IX. kerületben f. hó 13 és 14-én a külön meghívottak adójavaslatokat.

Nyílttér.

A Kristály-forrás. Átványvíz ára a vízvezetők hiányát egész ideje alatt váltalmazta. Ezt több oldalról hozzánk intézett kérdése folytán közölni tudásra hoztuk.

Szt.-Lukácsfürdő Kútállalat Rt.-T.

THE MUTUAL

NEW-YORKI ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

a világ összes életbiztosító-társaságai között az

első helyet

foglalja el, ugy a kötvénytulajdonosoknak teljesített fizetéseket illetőleg, melyeknek összege

3.268.000.000.— frankot,

valamint biztosítási alapja tekintetében is, mely

2.091.977.521.55 frankot

tesz ki. Az érvényben lévő élet- és járadék biztosítások összege 1903. december 31-én

7.500.293.900.57 frank.

Magyarországi vezérigazgatóság:

Budapest, IV., Andrássy-ut 20.

(Az e rovat alatt közöltteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT

A nemzetközi vívóverseny. A Magyar Athletikai Szövetség 22-én, 23-án és 24-én rendezendő bányai vívóversenyére *József* Ágost tőbbség tiszteletdíjat adományozott. Ugyanekas tiszteletdíjat ajánlottak fel a közös hadügyminiszter és a honvédelmi miniszter, kik készséggel adtak engedélyt arra, hogy a közös hadsereg és haditengerészet, illetve a honvédség tényleges állományú tisztjei és hadapródjai a versenyen résztvehessenek. A rendezőség a nagy érdeklődésre való tekintettel az első nevezési zárlatot 15-ig, pontosan estig meghosszabbította. 15-től 18-ig már csak fegyvernemünk 5 korona pótnvezési díj lefizetése mellett lehet nevezni. A nevezések dr. Nagy Béla címére (Budapest, VIII., Bérkocsis-utca 12., I. l.) küldendők.

Bécsi versenyek.

Bécs, április 12.

Ma volt a bécsi tavaszi meeting második napja, melyen a háromévesek nagy handicapját futották. A verseny igen szép finisht eredményezte. A távoszlopig Rosenmontag és Keringő a mezőny közepén el voltak zárva, itt Rosenmontag nyert utat, Keringő pedig csak a tribünöknél tudott előrejőnni. Végül Keringő a legrövidebb fejhosszal győzött Rosenmontag ellen, három hosszal harmadik Lottó, negyedik Viktor. A második futamban, az 1000 méteres Handicapban az eladóversenyben és a barát gátversenyben a fogadásokban elhanyagolt lovak nyertek, de viszont Serenissimus, Rhodope, Keringő és Vadono mint első favoritok nyerték meg versenyüket. Janek ma bemutatta ügyességét, Keringő hátán remek lovaglást mutatott be. A részletes eredmény a következők:

I. Minéral verseny Díj 3000 korona. Távoság 1500 méter. Pécsi A. Serenissimusa (Tarál) első, Egyedy L. Verudaja (Bohler) második, Schosberger L. Bátor (Aylin) harmadik. Azután: Pillangó, Lagosta, Tinderbox, Aldozat, Semni, Tyrann, Superior. Totalizátor: 10: 32. Helyfoglalások: I. 60: 84. II. 50: 108. III. 50: 162.

II. Handicap. Díj 3000 korona. Távoság 1200 méter. Dreher A. Pro gatelyje (Baines) első, br. Herzog H. 46. pk-ja (Holmes) második, Krawsz L. Paprikája (Martinkovics) harmadik. Azután: Nógod, Barbrossa II., Bolivar, Lubin, Tőpörtyű, Marinur, Cassandra. Totalizátor: 10: 112. Helyfoglalások: I. 60: 164, II. 50: 263, III. 50: 113.

III. Weidlingau díj. Díj 3000 korona. Távoság 1300 méter. Gróf Degenfeld I. Rhodope-je (Janek) első, Egyedy L. Master Jack-ja (Lewis) második. Báró Springer G. Lunox-ja (Huxtable) harmadik. Azután: Tilinkó, Totila. Totalizátor: 10: 26. Helyfoglalások: I. 50: 78, II. 50: 119.

IV. Háromévesek nagy handicapja. Díj 10.000 korona. Távoság 1600 méter. Gróf Degenfeld I. Keringője (Janek) első, gróf

Trautmannsdorff L. Rosenmontagja (Krouzil) második, Egyedi L. Lottója (Lewis) harmadik, azután Viktor, Márcsa, Vadór, Petróly South Star, Frabolst, Merry Agnes, Letterie, La Plata, Mindjárt, Méltóságos, Babzsi és Hiparion. Totalizátor: 10: 21. Helyrelogadások: I. 50: 81. II. 50: 113 és III. 50: 160.

V. Eledő verseny. Díj 2000 korona. Távoleség 1000 méter. Gróf Fries H. Maöchtavellte (Seideman) első, báró Uchritz Zs. Rotherbenja (Fotling) második, Mechel T. Tubicánja (Szilagy) harmadik. Azután: Rózsa Lili, Hippokratés, Hamis, András, Julián, Morphens, Perlasz Jövcro. Totalizátor: 10: 222. Helyrelogadások: I. 50: 305. II. 50: 125. III. 50: 171.

VI. Barát gátverseny. Díj 8000 korona. Távoleség 2400 méter. Aréin Fatton Doncewetterje (Rosak) első, Mravik P. Toldija (Csompora) második, Schosberger L. Gouba (Slinn) harmadik, azután: Passe partout Semmeringer. Totalizátor: 10: 60. Helyrelogadások: I. 50: 144. II. 50: 77.

VII. Freudmanni akadályverseny. Díj 4000 korona. Távoleség 4000 méter. Kransz L. Vadonca (Slinn), Mravik P. Tromfa (Machan) második, Mautner V. Rosogho a Poole) harmadik. Totalizátor: 10: 18.

IRODALOM

○ **Bukott nagyság.** Gara József újságíró kollegáinknak, az ismert nevű írónak, ez alatt a cím alatt jelent meg kétkötetes regénye Wodiáner kiadásában. A regény hőse Cserény Akos országgyűlési képviselő aki mint egy tönkrement szentri-család utolsó sarja a politikai térén akarja az elvesztett vagyonát hírnévvel pótolni; elhagyja ifjúkori szerelmét s gárdag léányt vesz feleségül, aki nagy hozományt és mind'árt mandátumot is biztosít neki. Cserény svédítven emelkedik a lejörjében, de akkor bukik el, mikor legmagasabbban áll. És ekkor elhagyván a szerencsét, elhagyja le sége, barátai, mindenki csak egy nem: a tanyai tanító szegényével e utasított leánya, aki a világ egy félreszó zugából előkerül s visszaadja önmagának is a társadalomnak is az elbukott nagyságot. A vonzó mód megírott kétkötetes regény 3 korona 20 filléért rendelhető meg.

○ **A XIX. százai festőművészete.** Ezen a címen hagyta el a sajtót Simkó József legújabb műve, mely hist'riai alapon ismerteti a XIX. század festőművészeit. A mű ára 1 k. 50 fillér, a Franklin-Társulat kiadásában jelent meg.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **A bírák fizetésrendezése.** A fizetésrendezés tárgyában mult évi március hónapban tartott országos bírói kongresszus által, határozatának fogantatására kiküldött bizottság 11-én ülést tartott. Az előkészítő bizottság 30 tagra egészítette ki az érkezőket s a bizottság plénumát május 12-re Budapestre hívta össze.

§§ **Tihanyi Irma bűnpöre.** A soproni törvényszék ma kezdte meg Tihanyi Irma bűnpörének tárgyalását, amely előreláthatólag pár napig el fog tartani. Tihanyi Irma Bécsben Pension Superbe néven báró Chlumeczy házában elegáns hejységet akart berendezni. Derűre-borura rendelte a drága holmikát s a kereskedőket azzal hitegette, hogy az osztrák főúri világ néhány ismert tagja fogja kifizetni a vételért. A pénzügyöknél báró Chlumeczy aláírásával ellátott váltókat számoltattott le s amikor a váltót Chlumeczynek fizetés végett bemutatják a báró megáradta az aláírást. Hasonlóképpen cselekedtek azok az osztrák magnások, akiknek nevével ellátott váltót hozott forgalomba. Tihanyi Irma, amikor turpisságai kitűndöttek, megszökött Bécsből és Sopronban letartóztaták, később szabadonbocsátották. Itt indult meg ellene a vizsgálat, amelynek befejeztével okirathamisítás miatt vád alá helyezték. Ma a tárgyaláson rendkívül elegáns ruhában jelent meg s a bizottság előtt való jelenet meg s a vádirat ellen. Az osztrák főúriak, kiknek kárára a váltóhamisítások történtek, nem jelentek meg. A beidéztet tanúk közül mindössze néhány ócsai bankár jelent meg. Egyikük esküát alatt

vallotta, hogy báró Chlumeczy Jánosnak Tihanyihoz intézett s később apokrifnak bizonyult levelét ragatól a bárótól vette át. Bolla Lajos és Rohm Nándor tanárok mint írásszakértők egyértelműen kijelentik, hogy báró Chlumeczy Jánosnak a váltókon levő hamisított aláírásaiban nem tudják határozottan felismerni Tihanyi kezeírását.

Délután is kizárólag a hamis váltókkal foglalkozott a törvényszék. Tihanyi köveketesen azzal védekezett, hogy a váltókat egy Blum nevű ügyöntől kapta, aki azt állította, hogy a váltók báró Chlumeczytől valók. Az egyik váltón Escellenz Chlumeczy aláírás s ugyanly helyesírás hiabát találtak Tihanyi leveleiben amelyekben szintén előfordul az Escellenz szó ssel írva. A szakértők ezzel szemben kijelentik, hogy a váltón lévő hamis aláírás Blum ügyöntől származik, mert az írás teljesen megegyezik Blum egy levelének kézírásával.

TÁVIRATOK

A kibékült hatalmak.

Róma, április 12. *Subasio* bírói követté kinevezett orosz meghatalmasított miniszter e hó 14-án nyújtta át a pápának visszahívólevelét és 16-án Belgrádba utazik.

A balkáni helyzet.

Konstantinápoly, április 12. Báró Giessi ezredes, katnai atásé és Kalina vezérőrnagy mint az onente ragykövetségek képviselői, ugyszintén a hat sémiségét, kik ma Szalonikiba utaztak továbbá 25 külföldi tiszt, kik 18-ika (s 22-ika között érkeznek Szalonikiba, egy ideig ott maradnak, hogy megismerkedjenek a török hatóságokkal, továbbá hogy egyenruhazzák őket és rövid utasítást kapjanak.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, április 12. Az osztrák magyar Államvasut Társaságnak ma tartott igazgatósági ülésén e határozatok, hogy a közút úsnek 27 frankos összes osztálykifizetését az ok ajánlani úgy hogy a júniusban esedékes szolvény 14% frankkal lesz bevándó.

Bécs, április 12. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Eladatott buza tiszavidéki 73—82 kg. 8.90—9.35 K. Rozs tót levidéki 72—74 kg. 6.90—7.05 K. Arpa, mormaországi, 7.10—8.50 K. Magyar tenyeri 5.50—5.70 K. Cinquantin 6.85—7.25 K. Magyar zab 5.60—6.25 K., válogatott 6.85 K.

Bécs, április 12. (A Budapesti Napló tudósítójától.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 645.75. Magyar hitelrészvény 762.50. Angol-Osztrák bank 279.50. Bécsi bankjegysélet 518.—. Union bank 520.—. Länderbank 427.50. Osztrák-magyar államvasut részvény 659.50. Déli vasut 82.25. Elbavögyi vasut 410.50. Északnyugati vasut részvény —. Dohányrészvény 336.—. Rimamurányi vasmű 491.50. Alpesi bányarészvény 414.50. Májusi járadék. —. Magyar koronajáradék 99.75. Osztrák koronajáradék 98.—. Lombard 137.75. Török sorsjegyek 117.26. Német birodalmi márka 117.27. Napoleon'dor —.

Berlin, április 12. (Gabonatözsde.) Buza májusra 177.— márka (10-40 korona), júliusra 176.25 márka (10-26 korona). — Rozs májusra 137.— márka (8-04 korona), júliusra 140.75 márka (8-26 korona). — Zab májusra 127.50 márka (7-49 korona), júliusra 131.50 márka (7-72 korona). — Tenyeri amerikai mixed máj.-ra 111.75 márka (6-55 korona), júliusra 111.75 márka (6-55 korona). — Spiritusz 70 márka (ártályom 117.40 korona per 100 márka.) Irányzat: tartott. Idő: szép.

Berlin, április 12. (Tözsde) A nyugati tözsdek kedvező állásának hatása alatt és a Londonból jelzett konzolok szállásága folytán és a montauokban való kereset következtében a tözsde a nemzetközi tondokban, melyek a nyugati tözsdektől függenek, különösen törökökben, portugaliakban spanyolokban, argentinaiakban szárd. Németbirodalmi kölcsön után jobb volt a kereset,

amely ismételt és már régebben felmerült ama jelentésre, hogy az idén új bíroda mi kölcsönt ki nem bocsátanak. Bankok tegnaphoz képest javultak valamelyest. Orosz bank salárd. Montanpiazon Gelsenkirchen, Hibernia, Harpen és Consolidation szárdabb. Vasrészvények nyugodtak. Vasutak közül amerikaiak szárdul jegyeznek osztrák és olasz vasutak kevésbé változnak. Ha ózasi részvények anadóak. Később a tözsde nyugodt, jó árú Montan-értésekkel. A tözsdei 11. napében esend változatlan árlayamosak. Jelentésről a tözsde változatlan volt. Magánlétszámlái kamatlab 2 1/2%. Napipénz 2 1/2%.

Berlin, április 12. (Esti forgalom) 4% os magyar aranyjárdék —. Magyar koronajárdék 98.33. Osztrák hitelrészvény 262.75. Osztrák-magyar államvasut 137.—. Déli vasut 14.25. Északnyugati vasut —. Elbavögyi vasut —. Orosz bankjegyek középén 216.5. Buschtobradi —. Orosz bankjegyek —. (Ultimo) Lombard —.

Frankfurt, április 12. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Arányomok májusra. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 262.75. Osztrák magyar államvasut —. Déli vasut 14.25. Német bank —. Disconto 184.60. Drezdai bank 153.20. Perini kereskedelmi bank —. Gelsenkircheni 198.—. Harpeni —. Laura-kohó —. Olasz járadék —. Hibernia —. Az irányzat gyengült.

KÜLÖNFÉLÉK

+ **A hábru parasztól.** A Temps haditudósítója érdekes dolgokat beszél azokról a kétes alakokról, akik a harclet zavarosában halásznak. A legeredetibb típus az amerikai télvégi hölgy, aki — ovakkal k reszek k. Gyönyörű pírás aran, aranyosok haja, szemrevaló nő, aki gyengéd özelei mellett még mungo. pomnikat is árusít. Jövedelme olyan szép, hogy a háboru végén báran abbahagyhatja és megöhet a háboru alatt szerzett tőkéjéből is. — A vállalkozászelem továbbja az úzerkedő reporter. Megbizottja egy csomó amerikai lapnak, azonkívül egy konzervgyárnak és egy pártkakereskedőnek. Névjegyén az „örnagyk” cím sohasem hiányzik. Ha gyever kell, tud egyről, amelyet „ugyszólván ingyeren” (az értesének ötszöröséért) meg lehet szerezni. Ha néfalan üstölt nyelvre van valakinek szüksége, éppen olyan ocsón megveszerzi, mint a egyvert. Mindig és mindenütt ott van, mindig és mindenre készen. O az egytelen, aki áposan ismeri a háborut, tudja a hadműveletek titkos okait (ezeket — ha akad véveje — száz dollárért el is adja) és ha a japánok valahot partra szállanak, őt bizonyosan jelölre értesitik.

+ **Hány nő van a világon?** Pár'sban egymillióhatszázötvenötvezer férfira egymillió-négyszázegyvezer nő esik. Ez a számarány képviseli az általános közép európai számarányt nők és férfiak között. Ilyen arányban több a nő, mint a férfi Franciaországban, Svájcban, Ausztriában Magyarországon s Belgiumban. Északon már sokkal többel haladjak meg a nők a férfiak számát. Svédországban Norvégiaiban, Angliában ezer férfira ezerhatvan nő jut, Németországban viszont ezertezernegyven. Délen, különösen Spanyolországban a két nem mennyisége majdnem egyenlő. Egész Európában vagy három és félt milliával van több nő, mint férfi, s így, ha az összes férfiak meg is akarnának házasodni, megmaradna ennyi vén leány. Legfőkébb még az a mentő ut volna a nőkre nézve, hogy Törökországban többnépesség van, ott tehát felesleggel válhatnának egy ilyen nagy általános összeházasodásnál meg azok is akik a keresztény Európában a férfiak legnagyobb jóakarata mellett sem kerülhettek tőkötő alá. Mig a kultura világában, Európában több a nő, mint a férfi, viszont a kevésbé művelt vagy barbár földrészekben a férfiak száma tulnyomó. Ázsiaiban a legnagyobb szárazföldön, melynek nyolcszázötvenöt millió lakosa van, tizenhat milliával több a férfi, mint a nő, s Ausztráliában a legkétsébeben, amelynek összesen négy millió lakosa van, egy tétmillióval számosabb az erősebb nem, mint a gyöngö.

REGÉNY

GÖSTA BERLING

SVÉD REGÉNY

Írta: LAGERLÖF ZELMA

(21)

Mintha csak újra menekülni akart volna, de a hozzá legközelebb állók visszatartották s akkor halk jajgatással visszarohtadt megint a rakományra.

És a lovakok nem mertek hozzászállani. Mintha csak a tébolyodás ürügye volna.

Akkor a gondatlan lelkekbe a felelősség érzése suhant be. Már maga a vanak a sulya is elég volt ezeknek a teherrel elszokott vállaknak s most már egy nemes származású hölgynek a gondját is vállalják, aki az urától megszökött.

Amikor ezzel a fiúlasszonygyal a téli vendégeskedéseken találkoztak, s akkor a legtöbbször valami fiatal tosvérükre gondoltak, akit valaha szerettek. Ha a játékban összemérték a világot az erejükre, akkor olyan grönögéden bántak vele, s ha szólottak hozzá, ugyancsak vigyáztak magukra, néhogy esut szavakat használjanak. Ha valami idegen fiu nagyon vadul kergetődzött, vagy tán még csunya dalokat is énekelt neki, akkor éktelen dühvel rontottak az ilyen fiúnak, s csaknem agyonverték mert az ő kis testvéru. ne halljon semmi csufot, őt semmi bántás ne érje, se gyűlölködés, se ellenségeskedés az utjába ne akadjon.

Erzsébet grófné kedves testvére volt minden lovagoknak. Ha kis kezecskéjét kemény tenyerükbe tette, mintha azt mondta volna:

— Látod, milyen törékeny vagyok, de te a bátyám vagy, s védj meg úgy mások, mint magad ellen.

És ők lovagias urak voltak.

Most szörnnyüködvé néztek rá és nem ismerték meg. El volt keszvéredve, le volt sorányodva, nyaka elvészett kerekesség, arca átátszó lett. Időnkint egy-egy csopp vér gyönyöztött egy kis sebből a halántékán, s bodros szőke haja, amely a homlokába lógott, a vértől összecsapzott. Ruhája bepiszkolódott a hosszas gyaloglás közben a harmatos utakon és cipője ugyancsak elrongyolódott, a lovakoknak az a kényelmetlen érzésük volt, hogy idegen nővel van dolguk. Erzsébet grófnének, akit ő ismertek, nem volt ilyen égő a szeme. Az ő szögény kis testvérüket az örületbe hajszolták. Mintha ebben a lesóványodott testben valami olyan lélek küzdene az uralomért, aki valami más világban került elő.

Hanem sok gondot nem kell csinálni maguknak abból, hogy mit kezdjenek vele. A régi gondolatok támadnak fel benne. A kísértés megint erőt vett rajtuk. Isten megint kísértésbe akarja vinni. Ine, újra jóbarátok lözött került. Hát az-e az ő szándéka, hogy letérjen a vezeklés utjáról?

Felpatiant és azt mondta, hogy neki el kell mennie.

A lovakok csillapítják Biztosítják, hogy egész nyugodt lehet. Majd ő is megvédelmezik mindenféle üdőzés ellen.

Csak azt kéri tőlük Erzsébet grófné, hogy béülhessen abba a csónakba, amely oda van kötve a dereglyéhez, hogy kivezessen a partra és tovább folytassa vándorlását.

De hát ők nem bocsáthatják el. Mi lesz akkor belőle? Jobb, ha náluk marad. Ők ugyancsak szegény öreg emberek, de majd csak találják módot arra, hogy segítsenek rajta.

Akkor a kezét földelre és kérte őt, hogy engedjék az útjára. De ő nem teljesítették a kérését. Látták, hogy szenved, gyöngö, hogy el kell pusztulnia az országuton, ha elocsúttják.

Gösta Berling ott állt egy kis távol-ságnyról és a vízbe nézett. Ő talán nem

szívesen látná a fiatalasszonyt. Gondolatai játszadoztak.

— Most senki sem tudja, hol van — gondolta magában — most elvihetjük Ekebybe. Ott majd elrojtjuk, mi lovakok, s majd jók leszünk hozzá. Ő lesz a mi királyunk, a mi uralkodónk, de senki se tudja meg, hogy ott van közöttünk. Nagyon, de nagyon megvédelmezzük majd! Talán boldog lehet közöttünk, az öregek majd atyai gondtal fogják környezni. Embereket farag belőlünk, mandulástejet iszunk és fructul beszóvik majd. S ha az évünk letelik? Hát majd meg' n idővel a jó gondolat is!

Sohasem merie magának megvallani világos n, hogy szerette. Bűn nélkül nem lehetett az öve, s valami alacsonyásra, vagy rosszra nem akarta lerántani, ez volt minden, amit tudott. Ekebyben a rejtett és jónak lenni hozza, most amikor mások rosszban k vele, mindezt élvezetelni vele, ami jóról az élet csak kínálhat ah, n e oda amók, hogy n boldogtó álnok!

De a bűn t evelél az álmokból, mert az őt n nagyon létségre volt esv, s a világot lelesen tanított ki a kesv és T idre került ott a lovakok ebből és meg íet, hogy segítsék el őt enna.

— Isten nem bocsát még meg — mondta — becsásszól!

Gösta látta, hogy neki sem engedelmesebbé tett neki, látta hogy neki kell megtennie. Ő neki, a hiszerette, kellett ezt megtennie.

Oyan rehezére esett neki hozzá-menni, mintha minden tagja, élne szegülné az akarátának, de mégis oda-rt hozzá és megmondta neki, hogy tiszta a partra.

A grófné régtől felállott. Levitte a csónakba és a kelet felé vezetett vele. Keskeny hidnál kötött ki vele és kíségette a csónakból.

— Mi lesz most, nagával grófné? — kérdezte.

Az asszony komolyan az ég felé mutatót.

— Ha baj a jutna a grófné ...

Nem tudta tovább folytatni. Hangja megtorpant a szolgálatot, de az asszony megérte.

— Ereszteni fogom őt, ha szükségem lesz öre.

— Ugy szeretném minden rossz ellen megőltatnani — mondotta Gösta Berling.

Az asszony a kezét nyújtotta neki bueszóul, s ő nem tudott egy szót sem szólni többé. Hiidegen és erőtlennül nyugodott a grófné keze az övében.

A grófnának csak ama felső hangok iránt volt érzéke, amelyek arra kény-szerítették, hogy idre emberek közé menjen. Alig is tudta, hogy az a férfi, akit most elhagyott, éppen az volt, akit szeretett.

Aztán útjára bocsátotta, ő pedig visszavezetett a lovakokhoz. Amikor visszaérkezett a dereglye, reszelgett a furdtságtól (s erősen örültek neki és kimerültek lészott. Ugy érezték, hogy most bajtolt végre egész életének legnehezebb munkáját.

Néhány napig még tartotta magában a lelket, amíg meg nem volt mentve Ekeby becsülete. Elszállította a szent, aztán jó időre oda volt az ereje és az életkedve.

A lovakok nem vették észre ezt az átalakulást, amíg a fedelzet n voltak. Minden idegét megfeszítették és tenartotia a jókedvet és a gondtalanságot, hogy Ekeby becsületét megmentsék. Hogyan is sikerült volna nekik ez a merész lépés, ha gond-telt arcú és bátorulán szívvel tették volna meg?

Ha csak ugyan igaz, amit híresztelnek, hogy a lovakok több homokot raktak a dereglyére, mint vasat, ha igaz, hogy ugyan zokat a rudakat vitték a mélyleghez, amíg csak te nem érték a sok száz n ázsányi vasat — ha igaz, hogy mindez azért történt-hat meg, mert a mázsálómestert és emereit ugyancsak alapsan megtartatták az eleségesárból és a pa-

lackokból, amelyeket a lovakok Ekebyből magukkal hoztak — akkor meg lehetett érteni, miért lehettek olyan vigan a dereglyéken.

Ki tudhatja most már mindezt? De ha minde igaz, az is bizonyos, hogy Gösta Berlingnek nem sok ideje volt a busulásra. De a kaland és a veszedelem örmeiből, mihelyt szabad lett, kétségbeesetten meglőrt.

— Ő Ekeby! Sovárgásom földje, — így szolt magában — regyogjon a te becsületed!

Mihelyt a lovakok megkapták nyugtájukat a mázsálómestertől, folytatták a munkájukat. Szokás szerint rondes hajósok vittek a vasat Götborgba, s a wermlandiak, akik eladták, rendszerint nem törődtek tovább az árujokkal, mihelyt kezükben volt a mázsálómester nyugtájánya, amely a kellő szállítást igazolta. De a lovakok nem akarták félig csinálni a dolgukat; ők Götborgig akarták elvinni a vasat.

Odavetelő utjukon szerencsétlenség érte őket. Ejjel vihar tért ki, a bárka ide-oda hányódott, zátonyra került és elsüllyedt egész drága terhével. A vadaskürtök, a kártya és az úrs tövegek mind oduveszték. De ha alapjában vették a dolgot, olyan nagy baj volt-e az, hogy a vas odavészett? Hiszen Ekeby becsülete meg volt mentve. Hiszen a vas meg volt mázálva. Es ha az öreagy le is ültne és a cétéhonai kereskedőnek moziná, hogy ha már az ő vasit nem kapták meg, ő a pénzüket sem kívánja.

— Hát ez sem volna olyan nagy dolog Hisen Ekeby olyan gazdag és a becsülete végre is meg volt mentve.

— De ha a kikötők és a szállások és a dereglyék esodálatos dolgokat kezdenek beszélni? Ha mint valami tompa zugás végül hangzanak az erdőkön, hogy az egész szállitás csak esulást volt. Ha egész Weimandban azt mondanák, hogy az egész hűtő komány csak néhány nyomorúságos mázsányi volt, hogy az egész ha ötrést szándékosan rendezték!

— Itt valami merész tettet vittek véghez, igazi lovacsinyt. Az ilyesmi nem árt Ekebynek. De hát hiszen ez olyan régen történt. Az is megeshetett, hogy a lovakok násutt vettek vasat, vagy pedig a raktárakban akadtak rá arra a részletre, amelyről nem tudtak. Az ilyen dolgokban sohasem juthat az ember az igazságra nyolára. A mázsálómester bizonyára hallani sem akart róla, hogy esalás megtörténhet-ék, neki pedig tudni kellett.

Mikor a lovak k hazakerkeztek nagy újságot hallottak meg: Dohna gróf válását. A gróf Olaszországba küldte udvarmesterét bizonyítéka ért, hogy házassága nem volt törvényes. Az udvarmester vissza is érkezett nyáira a kellő felvilágosítással. Hogy mik voltak azok, azt én bizony pontosan meg nem mondatom. A régi mondákkal óvatosan kell bánni. Olyanon azok, mint a félig eihervadt rózsú; könnyen elhullatják szirmaikat, ha nagy n erősen nyulnak hozzájuk. Azt mondták, hogy nem igazi pap eskette össze Dohna gróftal. Ezt én nem tudom; egy dolog azonban bizonyos, a brói törvényezék kimondotta, hogy Dohna gróf és Thurn Erzsébet házassága soha sem létezett.

Erről azonban a fiatal asszony nem tudott semmitsem. Paraszok között élt valami messzeeső vidéken — ha egyáltalában élt még.

Liliencrona othona.

A lovakok között volt valaki, akit gyakran említettem, mint nagy muzsikust. Nagy, durvasontu ember volt hatalmas tejel és tehető lozontos hujjal. Akkoriban nem sokkal dögött több negyven évesnél, de nyers arca volt és kimért természete. Ezért tartották sokan öregnek. Jó, de buskomor ember volt.

(Folytatása következik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

M. J. B. Ujfalu. Lesz, az idejét közlik az érdekeltekkel. — **G. L.** Az idezett szakasz értelmében nem választható. — **Kereskedő.** Orvos mondatja csak meg. — **F. K. Miava.** Magyarországra nézve külföld Ausztria. — **Hetényi.** A földművelésügyi miniszter — tekintettel arra a nagymérvű kárra, melyet részint maga a cserebogár okozai szokott — a cserebogaraknak, különösen a rajzási években való rendszeres írtására iránt a törvényhatóságokhoz újból körrendelet bocsátott ki, melyben ezeket a mezőrendésrégről szóló 1894. évi XII. t.-c. idevonatkozó rendelkezéseinek pontos végrehajtására utasítja. A cserebogár melynek lárváját a magyar nép pajor, osimasz vagy páta néven ismeri. Országos csapásánba megy s minthogy kifejlődéséhez haszámban, a hegyes Fejvédek kivéve, három év szükséges, azért a cserebogár nálunk csak minden harmadik évben szokott nagy tömegben megjelenni. A legközelebbi cserebogaras év 1905-ben. egyes vidékeken pedig már a jövő évben lesz tehát a védekezésnek is csak úgy várható a sikere, ha a védekezést nemcsak a rajzási évben, de már azt megelőzőleg is kétféle folytatják. Az írtás leggyorsabb módja a cserebogarak összeszedése és elpusztítása. A szedést a bogarak első megjelentésekor kell megkezdeni, hogy a peték lerakása előtt elpusztíthatók legyenek. — **Excel-sior.** A berlini egyetemre iratkozzék be egy létevre. — **K. R.** Egyesek vagy többeknek jogukban áll valamely izraelita hitközség kötelekéből kilépni és új hitközséget alakítani, de csak akkor, ha az alakítandó hitközség más szervezeti alapon szerveztetik, mint amilyen szervezeti alapon nyugszik az a hitközség, melyből kiválnak, vagyis orthodox hitközségből kilépők neológ hitközséget. A kilépés csak akkor engedhető meg, ha a kilépés által a fennálló hitközség létfenntétele biztosított marad. Eziránt a törvényhatósági közigazgatási bizottság illetékes a vélemény megadására. A kilépettek 5 évig kötelesek a hitközség terheit viselni, még pedig a kérdésben hivatkozott törvény által megadott korlátok között. Az 1881. évi 31.399 számú rendeletet nemcsak a hivatkozott törvény módosította, de módosította az 1888. évi 1191. sz. rendelet is, mely szerint a „kilépők terhek kötelesek az odahagyott hitközség mindennemű terheit a kilépés évén túl még öt éven át oly mértékben viselni, mintha azon hitközségnek még tagjai volnának. A kilépettek a régi hitközségben többé semmiféle jogot nem gyakorolnak. A tenn-örög ügyben eljárni illetékes törökök elsőokban a járási főszelgabíró, másodokban az alispán az egyszerűsítési törvény felelbiteli kerülatózáának figyelembevételével, harmadokban a közigazgatási bizottság.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestén 44.50 korona pénzben. 45.50 korona áruban. — **Bécsben** a szesz ára emelkedő. A kontingentált készüru 47.— korona pénzben, 47.60 korona áruban.

Juhvásár. (A budapesti marhavásártéri vásárpénztár részvényársaság tudósítása.) Felhajtás 752 darab juh, — kecske. Jegyzett árak: Elsőrendű ürü 40 l-től — 50 l-ig, kivételesen f. — 55 kg.-ként, (vagy 33.— k-tól 55.— k-ig páronként), középminőségű ürü — 40 l-től — 44 l-ig, kivételesen — f. — 50 kg.-ként, vagy 27.— k-tól 33.— k-ig páronként, kosokért 48 l-től — l-ig, kivételesen — l-től — l-ig vagy 54.— k-tól — k-ig, középminőségű gyapjas — f-től — f-ig, kivételesen — f. kg.-ként, vagy — k-tól — k-ig páronként, kosok legjobb minőség — állérig, páronként — korona, kivételesen — korona, rackajuhok — állér. páronként — — — — — korona szerbiai juhok páronként — — — — — korona, romániai juhok páronként — — — — — korona, anyajuhokért — áll. kg.kint. kiv. — áll. (— — — — — K-ig páronként), kiseleztezt juhokért — állér kg.kint (— — — — — korona páronként) kecskék — korona páronként. — A vásár lanyha lefolyás volt.

Borjuvásár. 1904. évi április hó 12-én. (A budapesti marhavásártéri vásárpénztár részvényársaságtól.) Felhajtás. Belföldi élő borju 435 db, leölt borju — db. bécsi borju — db, — db., növendékmarha — — darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. —

Árjegyzések. — Belföldi élő borju I. rendű 18-100 l-ig, kiv. — — — — — f. II. rendű élő borjukért 72-86 l-ig, 1 kilónként leölt borju I. r. — — — — — l-ig, II. r. — l-től — l-ig, kivét. — f. kilónként, levonás nélkül. Rugott borjukért — — — — — l-ig. Növendékmarha — l-től — l-ig, I. r. — — — — — f-ig. középminőségű — — — — — l-ig, alárendelt — — — — — l-ig. I. k.-kint. Bárány élő — — — — — k., leölt bárány 6.—12.— korona, kivételesen ár — k-ig páronként. Iranyzat kezdetben élénk volt, később ellanyhult, az árak nem változtak.

Sertes konzumvasárli jelentés. (A székesfővárosi serésvásár és közvághóintézősége.) Április 12-én Felhajtás: szesze 126 drb sertés — darab süldő. Előző napi eladatlan maradvány. 47 darab sertés, 5 darab süldő. Összesen 172 darab sertés, 5 darab süldő. Eladottan 162 darab sertés, — darab süldő. Eladatlan maradvány 10 darab sertés, 5 darab süldő. A vásár irányzata lanyha. Az árak szilárdak. Következő árak jegyzetek: Zsirterítés: Öreg I. rendű 300 kilogrammon felül — — — — — fil-ig, II. rendű 230-360 kilogramm g 98-100 fil-ig, II. rendű selejtezet — — — — — fil-ig kantió 90-92 fil-ig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 103-104 fil-ig. fiatal közép 220-300 kilogramm g 100-112 fil-ig fiatal könnyű 220 kilogramm g 81-96 fil-ig. süldő — — — — — fil-ig, malac — — — — — fil-ig. Húsertés: nehéz 200 kilogrammon felül — — — — — fil-ig, könnyű 140-200 kilogramm — — — — — fil-ig, süldő — — — — — fil-ig malac 40 kilogramm g — — — — — fil-ig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként életsúlyban értendőek.

Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásárcsarnokban megtartott sertésvásárra bejelentettek — darabot, ebből a vásár elején felhajtattak 5393 darab fiatal sertést és 288 darab magyar hizott sertést és 2377 darab nehéz sertést. Összesen — darabot. Jegyzések: kg.-kint életsúlyban (a fogyasztási adott nem számítva): elsőrendű sertés 109-111 fil. kivételesen 112 fil-ig, középminőségű 103-110 fil-ig, könnyű sertés 96-104 fil-ig. fiatal sertés — — — — — fil-ig, süldő 78-94 fil-ig.

A budapesti gabonátözsde.
Budapest április 12.

Jó kínálat mellett 23 000 métermázsza buza került a forga-onba változatlan árakra.

Rozsban tartott volt az irányzat.

Tengeri jegyzése jó vételadev mellett változatlan.

Zabban nem változtak az árak.

Főimdatott 18 000 métermázsza buza április 17-én leendő átvételre.

Eladottat:

Buza. Tiszavideki: 100 mm. 80 k. 8 K. 65 l., 200 mm. 80 k. 8 K. 47 1/2 l., (tartott) 100 mm. 80 k. 8 K. 55 f., 100 mm. 10 k. 8 K. 52 1/2 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 50 l., 300 mm. 79 k. 8 K. 60 l., 200 mm. 79 k. 8 K. 55 l., 100 mm. 79 k. 8 K. 45 l., 500 mm. 79 k. 8 K. 49 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 37 1/2 f., 300 mm. 77 k. 8 K. 32 1/2 f., (Budára).

Bécsi: 800 mm. 47 k. 8 K. 17 1/2 f., 200 mm. 71 k. 8 K. 10 l.

Pestvidéki: 300 mm. 80 k. 8 K. 47 1/2 f., 400 mm. 79 k. 8 K. 37 1/2 f., 500 mm. 78 k. 8 K. 31 l., 100 mm. 78 k. 8 K. 27 1/2 f., 350 mm. 77 k. és 200 mm. 75 k. 8 K. 30 f. (Budára) 150 mm. 75 k. 8 K. 05 l., (Budára).

Buda: 200 mm. 76 k. 8 K. 12 1/2 f.

Bándi: 650 mm. 77 k. 8 K. 10 l.

Bácska: 300 mm. 77 k. 8 K. 35 f., 250 mm. 77 k. és 200 mm. 78 k. 8 K. 30 f. (Budára), 200 mm. 76 k. 8 K. 25 l., 200 mm. 75 k. 8 K. 05 f. (ma. om. hoz.)

Bács Petrovszellői: 200 mm. 76 k. 8 K. 35 f.

O Becsei: 200 mm. 76 k. 4 k. és 900 mm. 76 k. 8 K. 22 1/2 f.

Bécskeréki: 48 0 mm. 77 k. 8 K. 12 1/2 f.

Losoncai: 1000 mm. 75 k. és 1030 mm. 76 k. 7 K. 85 f.

Szerbiai: 1000 mm. 73 k. 7 K. 42 1/2 f.

Mind háom hónapra.

Rozs: 200 mm. 6 K. 42 1/2 f., 500 mm. 6 K. 40 l., 300 mm. 6 K. 40 l., 200 mm. 6 K. 40 l., 100 mm. 6 K. 37 1/2 f., 300 mm. 6 K. 37 1/2 f., 200 mm. 6 K. 37 1/2 f., 200 mm. 6 K. 35 l., paritásra.

Arpa: 100 mm. 5 K. 60 f., paritásra, 100 mm. 5 K. 55 f., hajóra.

Zab: 100 mm. 5 K. 65 f., 100 mm. 5 K. 60 f. 200 mm. 5 K. 55 f., 100 mm. 5 K. 47 1/2 l.

Tengeri: 200 mm. 5 K. 22 l., 1000 mm. 5 K. 22 f. hajra.

Készpénzfizetése mellett:
A készüru hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktözsde szokásai szerint kész-

pénzben és kilogrammonként. — A minőség hektoliterenkint 50 kilogrammonként.

B u z a	Kilogramm	50 Kilogramm		50 Kilogramm	
		K.-tól	K.-ig	K.-tól	K.-ig
Tiszavideki	78	8.—	8.25	79	8.20
	78	8.15	8.35	80	8.35
	78	8.30	8.50	81	8.45
Fehérmegyeri	77	7.75	8.20	79	8.35
	77	7.85	8.35	80	8.30
	78	8.05	8.30	81	—
Pestvidéki	78	7.95	8.20	79	8.25
	77	8.05	8.25	80	8.15
	77	8.05	8.30	81	8.30
Bándi	77	7.85	8.10	80	8.15
	77	7.95	8.20	81	—
Bácska	77	8.—	8.25	79	—
	77	8.05	8.35	80	—
Szerb	74	8.05	8.30	81	—
	75	—	—	81	—

Egyéb gabonafélék		50 kilogramm	
		K.-tól	K.-ig
Rozs	elsőrendű	6.40	6.55
	középminőségű	6.30	6.40
Arpa	elsőrendű	5.80	6.00
	másodrendű	5.70	5.80
Köles	elsőrendű	5.80	5.40
	középminőségű	5.50	5.70
Zab	elsőrendű	5.35	5.60
	középminőségű	5.15	5.25
Tengeri	elsőrendű	5.15	5.25
	elsőrendű	—	—
	elsőrendű	—	—
	elsőrendű	—	—
Repece	elsőrendű	10.35	10.55
	elsőrendű	—	—

A határidőslet folyamán a következő kötések törtek:

Áprilisi buza 8.09-8.13-8.13
Májusi buza 8.08-8.07-8.13-8.10
Októberi buza 7.98-7.99-7.99-7.97-7.94
Áprilisi rozs 8.33
Októberi rozs 6.50-6.49-6.52-6.51
Májusi tengeri 5.14-5.16-5.12
Júliusi tengeri 5.24-5.25-5.22-5.23
Áprilisi zab 5.27-5.28
Októberi zab 5.13-5.12
Augusztusi repece —

Déli egy órák a következő záróárakat alapítottak meg hivatalosan a tőzsdén:

Áprilisi buza	8.08	8.04
Májusi buza	8.06	8.07
Októberi buza	7.93	7.91
Áprilisi rozs	6.30	6.32
Októberi rozs	6.49	6.1
Májusi tengeri	5.12	5.13
Júliusi tengeri	5.22	5.23
Áprilisi zab	5.7	5.25
Májusi zab	0	0
Októberi zab	5.52	5.73
Repece augusztusi	10.05	11.05

D létező fel 5 órák zárul.

Áprilisi buza	7.98	7.99
Októberi buza	7.9	7.99
Áprilisi rozs	6.28	6.29
Októberi rozs	6.46	6.47
Áprilisi zab	5.25	5.26
Októberi zab	5.52	5.53
Májusi tengeri	5.10	5.11
Júliusi tengeri	5.21	5.22
Augusztusi repece	—	—

A budapesti értéktözsde.

A tegnapi forgalomban szilárd irányzat a mai tőzsdén folytatódott. Élénk forgalom mellett egy nemzetközi, mint a helyi értékekben nagyobb áremelkedés következett be. Dében alacsonyabb berlini jegyzések és nyereségrealizások következtében gyengült az irányzat és az árfolyamok esekély üzlet mellett lenorizsódottak, a zárakor azonban megint kedvező volt a hangulat. Valuta és ércáru változatlan.

A helyi értékek piaca gyengébb.

Előzetes: Osztrák Hitelrészvény 645.— 647.25. Magyar Hitelrészvény 709.50-760.50. Osztrák-magyar Államvasut 638.75-640.25. Rimanurányi vasutú 490.75-497.75. Magyar leszámítolobank részvény 40.—461.00. Jelzálogbank részvény 508.—509.—. Közünti vaspálya-társaság 677.—581.—. Városi villamos vasut 325.0-333.50 korona.

A déli tőzsdén zárultak: Osztrák Hitelrészvény 645.50-646.50-646.25. Magyar Hitelrészvény 763.75-764.50.—. Osztrák-magyar államvasut 638.75-639.75-639.—. Déli vasut 50.—. Rimanurányi vasutú részvény 491.—492.—491.50. Magyar észámítolobank részvény 461.—. Jelzálogbank 508.—. Közünti vaspálya részvény 679.00-670.—578.5.—. Városi villamos vasut részvény 332.50-337.75-334.—. Magyar koronajáradék 98.0-95.10 korona.

A helyi értékek piaca gyengébb. Kötetett: Köszénbánya- és téglagyár részvény társaság 468.—. Magyar asztalt 140.—143.—. Danubius hajógyár 174.—173.—. Magyar villa-

KÖZGAZDASÁG

mossági 291.—210.—. Adria magyar tengerhajózási részvénytársaság 4 500—497.—494.—. Ganz és társa vasúti és gépjármű részvénytársaság 3050—3080—3000 korona.

A prímiumüzletben díjbitosítókért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért hoinapra 6.—7.—korona, 8 napra 12—14 korona, 1904 április végére 19—21 korona.

13 órákor zárult: Osztrák Hitelrészvény 645.50, Magyar hitelbank részvény 763.56. Leszámítolóbank részvény 461.—. Rimamurányi vasmű részvény 491.50. Osztrák-magyar államvasúti részvény 638.50. Köznai vasút részvény 578.50. Városi villamos vasút részvény 334 — korona.

A hivatalos záratok a következők voltak:

Allamadósság.

Table with columns for currency type (Pénz, Aru) and amount. Includes sub-sections for Magyar államadósság, Osztrák államadósság, and Egyéb nyilvános közhitelek.

Bankok.

Table listing various banks and their exchange rates, including Magyar Hitelbank, Osztrák Hitelbank, and others.

Malmok.

Table listing grain prices (malmok) for different types of flour and grain.

Bányák és téglyagyárak.

Table listing prices for various types of bricks and tiles.

Közlekedési vállalatok részvényei.

Table listing shares of transportation companies like Adria tengerhajózási, Budapesti közúti, and others.

Takarékpénztárak.

Table listing savings banks and their financial status.

Különböző vállalatok részvényei.

Table listing shares of various industrial and commercial companies.

Biztosító-társaságok.

Table listing insurance companies and their capital.

Vasmű- és gépjármű-részvények.

Table listing shares of iron works and machinery companies.

Sorsjegyek.

Table listing lottery tickets and their prices.

Féznemek.

Table listing prices for various types of silver and gold.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerű hangulatnak megfelelően alakult az árak és végül a terményüzleti ár-egyző-bizottság hivatalosan a következő ártípusokat állapította meg:

Jegyzékek: Heremag lucerna magyar 46.—55.—korona, vörös aprószemű 40.—43.—korona, vörös erdőyi —.—korona, vörös búsángyi —.—korona, középszemű 46.—48.—korona, nagyszemű 40.—55.—korona, Disznózsir: budapesti 64.—6450 korona, vidéki —.—korona. Táblaszalonna: légen szárított vidéki —.—korona, városi 4 darabos 53.—(35) korona, 3 darabos 56.—5650 korona, üstölt —.—korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 16.75—17.25 korona, 120 darabos —.—korona, 100 darabos 21.25—21.50 korona, 85 darabos 25.50—26.—korona azonnal szállításra. Szerb ai szokás szerinti minőség —.—korona 100 darabos —.—korona, 85 darabos —.—korona. Szilvaiz: szlovéniai 15.—1550 korona, szerbiai 13.—1350 korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Az előző napi magasabb külföldi jegyzékek és a belpólitikai helyzet jobb megítélésé kedvező befolyást gyakorolt az irányzatra. A cseh és ércet képviselők közt való tárgyalásokról olyan hírek keringtek, hogy kiátás van a megegyezésre. Hitel- és Államvasut-részvényekben leztek icsértek. A magyar, Rimamurányi, Lánderbank, Cement- és Építő-részvények igen élesen emelkedtek. A Lidó-részvények ismét csúsztek. A szilárd irányzat zárlatig tartotta magát. A részec között Magyar koronajáradék előnyben részesült.

A deli ószién nyomodabb lett az útel. Alpesi- és a Perlemon-részvények tovább emelkedtek. Gazcrai Karját 1123-ra emelkedet. Prágai vasmű 1930 Cs. hóánva 1235, Brúni kőszén 124, Busenite rader ut B. 1233. Berlin svillár irányzatot jelentett.

Zárlat tartott, nyugatra B. Prágai vasmű 1930. A nagybankok 294.—2950.

Bécs, április 12. (Magyar értékek zárlata.) 4% aranyjáradék 1194. Magyar koronajáradék 93.—. Liszi és szegedi kölesborsorsjeje 162.50. 5% magyar földteremen estési kötvény 93.20. Magyar hitelbank részvény 72.—. Magyar nyeresémkölesön sorsjeje 209.50. Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank részvény 460.—. Kassa oderbergi vasúti részny —.—. Rimamurányi vasműrészvény 400.—. Magyar kereskedelmi bank 2155. Magyar cukoripar 1570. Magyar vasúti üzemeltető részvény —.—. Magyar közúti vasúti állam kötvény —.—. Magyar J. szegbank —.—. Adria —.—. Az irányzat gyengült.

Bécs, április 12. (Osztrák értékek zárlata.) 4 2% papírjáradék 98.75. 4 2% ezüstjáradék 99.60 —.—. 4% osztrák aranyjáradék 119.50. Osztrák koronajáradék 96.00. 1125 sorsjeje 152.16. 1804. sorsjeje 259.00. Osztrák halcsorsjeje 464.—. Osztrák hitelrészvény 666.—. Angol-osztrák bank 219.—. Unionbank 518.50. Hélesbörnyesbörny 517.—. Osztrák Lánderbank 427.25. Osztrák-magyar bank 1601.—. Osztrák-magyar államvasút 339.—. Lidó vasút 81.75. Eibevölgyi vasút 410.—. Dunagőzmozgató társaság 847.—. Alpesi részvény 414.50. —.— részvény 3145.—. 20 frankos arany 1908. G.—.— (vort) 113.50. London váltó 239.80. Német váltók 117.27. Lipcsohó —.—. Bécsi Tramway Liti B. —.—. Bécsi tramvay Liti A. —.—. Osztrák Lloyd —.—. Török sorsjeje —.—.

Külföldi értéktőzsdek.

Berlin, április 12. (Zárlat.) 4 2% papír-járadék —.—. 4 2% ezüstjáradék 99.50. 4% osztrák aranyjáradék 101.90. 4% magyar aranyjáradék 160.—. Eibevölgyi vasút —.—. Osztrák hitelrészvény 22.80. Magyar koronajáradék 98.50. Déri vasút 14.25. Osztrák-magyar államvasút 137.25. Károlyi Lajos-vasút —.—. Kassa-oderbergi vasút —.—. orosz bankjeje 216.65. Bécsi váltó 35.20. 4% új orosz kölesön —.—. Magyar vasúti terunázási kölesön —.—. Török állami részvény —.—. A posci bányá részvény —.—. Osztrák járadék 103.25. Disconto Commandit 184.40. Magyar hitelbank —.—. Altárlános villemosági Edis n 216.—. Dynamit Trust 170.30. Gelsenkreuzeni 233.75. Harpeni 148.30. Laurakohó 237.25. Az irányzat csendes.

Páris, április 12. (Zárlat.) Osztrák-magyar állami vasút —.—. Új török konzol 84.55. Egyiptomi jára cök 09.—. Osztrák Lánd-bank —.—. Parisi bankrészvény 1103.—. 3% os francia járadék 97.90. 4% os spanyol járadék 84.75. 3% os új törleszthető járadék —.—. Crédit forcére de France 685.—. Alpesi bányarészvény —.—. 4% os 1897. 10000 kölesön —.—. Görög kölesön —.—. Váltó Osztrák-aránia 1/4. Váltó Amsterdamra 208.87. Váltó

Brüsszelre 1/4 De Beers 498.—. Chartered 50.25. 5% os bolgár kötelezvény 416.—. Magyar állam-járadék 100.50. Délk vasút —.—. Váltó Londonra 251.30. Osztrák aranyjáradék 109.—. Török sorsjeje 126.50. Meridional vasút 720.—. 4% os olasz járadék 103.35. Ot omz-bank 584.—. 5 1/2% os francia járadék —.—. Osztrák földhitelintézet 1329.—. Déli vasúti elsőbbségi kötvény 318.—. 4% os 18 6. román kölesön —.—. Dobányrészvény 373.—. Váltó Bécsre 103.62. Váltó német picokra 121.53. Rio 103.38. East Rand 126.—. Randfontein 75.25. Magyar jelzalogbank 532.50. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, április 12. (Zárlat.) 4 2% os papírjáradék —.—. 4% os osztrák arany járadék 101.50. 4% os magyar aranyjáradék 100.20. Osztrák hitelrészvény 203.—. Osztrák magyar államvasút 137.20. Északnyugati vasút —.—. Busiebradi vasút —.—. Londoni váltó 204.50. Bécsi bank-egyesület 132.40. Vilmos részvény —.—. 3% os magyar aranykölesön 84.40. 4 2% os ezüstjáradék 101.10. Osztrák koronajáradék 99.90. Magyar koronajáradék 98.30. Osztrák-magyar bank 115.80. Déli vasút részvény 14.10. Eibevölgyi vasút —.—. Bécsi va tóár 832.16. Párisi váltóár 814.—. Unioibank részvény —.—. Alpesi bányarészvény 207.—. Az irányzat szilárd.

Hamburg, április 12. (Zárlat.) 4 2% os ezüst-járadék 1.50. 1860. sorsjeje 152.70. Déli vasút 14.50. 4% os Osztrák aranyjáradék 101.50. Osztrák hitelrészvény 202.75. Osztrák-magyar államvasút 137.—. Oszj járadék 103.—. 4% os magyar aranyjáradék 1.330. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Április 12. A sertésüzlet irányzata: változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű. Öreg nehéz (párónkint 400 kilogramm felüli súlyban) 114—116 fillérig. Öreg közép (párónkint 300—340 kilogramm terjedő súlyban) —.— fillérig. Fialat nehéz (párónkint 320 kilogramm felüli súlyban) 121—122 fillérig. Fialat közép (párónkint 251—310 kilogramm terjedő súlyban) 121—122 fillérig. Fialat könnyű (párónkint 260 kilogramm terjedő súlyban) —.— fillérig. — II. Magyar szedetű: Nehéz (párónkint 240 kilogramm felüli súlyban) —.— fillérig. Közép (párónkint 240—280 kilogramm súlyban) —.— fillérig. Könnyű (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban) —.— fillérig. — II. Romániai: Nehéz (párónkint 320 kilogramm felüli súlyban) —.— fillérig. Közép (párónkint 280—320 kilogramm terjedő súlyban) —.— fillérig. Könnyű (párónkint 250 kilogramm terjedő súlyban) —.— fillérig. — IV. Romániai eredetű (Stach): Nehéz (párónkint 240 kilogramm felüli súlyban) —.— fillérig. Közép (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban) —.— fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (párónkint 260 kilogramm felüli súlyban) 120—121 fillérig. Közép (párónkint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 119—120 fillérig. Könnyű (párónkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 118—118 fillérig.

Sertésüzlet szám 1904. április 10. napján volt készlet 26416 darab. — 1904. április 11. napján felhajtott 463 darab. 1904. április 11 napján elszállított 611 darab. 1904. április 12 napján maradt készletben 26 273 darab.

Időjelzés.

Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Április 12. —

Table titled 'Allomások' showing weather conditions at various locations. Columns include location, wind direction and speed, temperature, and other weather indicators.

Jelek magyarázata: K = kelet, Ny = nyugat, D = dél, E = észak. A jelölések: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire felhős, 4 = egészen borult, 5 = esős, 6 = hó, 7 = köd, 8 = zivatar.

SZÍNHÁZAK.

Szerda, 1904. április 13-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Anteusz.
Színmű 3 felvonásban. Irtá Werner Gyula.
Személyek:
Silbermann Gabányi
Silbermann Helvey
Ferrari herceg Gál
Melanio Hogyasi
Mária Alszeghy
Szentgyeddi Mihályi
Szentgyedini Pál Sz.
Békassy Gyenes
Brendán Dorosé
Orgonás Pethes
Kezdeté 7 órákor.

VIGSZÍNHÁZ

A királynő ferje.
Enekes vigjáték 3 felvonásban. Irtá: Xanrof és Chancel. Fordította: Heltai Jenő. Zenéjét hangszerelték: Kun László.
Személyek:
Zitta királynő Kúry
Xenofa Nikó
Hamikár király Hozedits
Eskü herceg Tassy
A belügyminiszter Ventré
A hadügyminiszter Szerény
Sándor Tapolezai
Esküforas grófnő Varga A.
Siklápia grófnő Kesz. R.
Nioley grófnő Csáky I.
Olbanov grófnő Pogány
Trevencses grófnő Fabian K.
Kezdeté 7 1/2 órákor.

NÉPSZÍNHÁZ

A kornevillai harangok.
Regényes operett 4 felvonásban. Szövegét írta: Clatville és Ch. Gabet. Fordította: Rákosi Jenő. Zenéjét szerző: Planquette Róbert.
Személyek:
Henri Raskó
Gáspár Pinter
A bíró Kovács
A jegyző Uvári
Furiant Irsai
Gróf pardin Deli
Grenad Kemendich
Zsornán Levey
Szorpolette Ródel
Zuzska Dellino
Kezdeté 7 órákor.

Olcsó alkalmi vétel!
Régi és új arany ezüst és ékszer-tárgyakban.
Lipovcz Zs. gmond
Budapest, IV. ker. Eskü-ut 5. szám. (Klotild palota).

Harisnya-király
Kizárólag Teréz-körút 2.

M. KIR. OPERAHÁZ

Zárva.
KIRÁLY SZÍNHÁZ
Tengerre magyar.
Bájoszt énekekkel, 5 felvonásban. Irtá: Blumenthal és Kadelburg; fordította és magyar szövegre alkalmazta: Molnár Ferenc. Rendező: Redthly László. Karagány: Vincze Zsigmond.
Személyek:
Báró Csetneky Thury
Takora Pál Papp
Ágost, a felesége Buday
Berényi Bern Dóri Ifj. Molnár
Gizi Barcsay
Belermann Vagi
Teréz, a felesége Edel
Ida, a leánya Csaiay
Vojna Ferenoy
Kölné pánótirok Szomoró
Hermán, a felesége Butzfaiv
Cászary, a nő Kőmendi
Erzsi, a leánya Szentgyörgyi
Rabiz, gyáros Ligeti
Tomassich, kapitány Gyöngyi
Kezdeté 7 1/2 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Tavas.
Nagy operett 3 felvonásban. Durall és James után írta Lindau és Wilhelm. Fordította: Merai Adó. Zenéjét szerző: Strauss Joz. öf.
Személyek:
Csapó Gusztáv H. szabó
Mazil Keleti I
Hollós Iványi
Cecilia Iványiné
Emő Farkas
Berta Szabó E.
Szőllősi báró Gémóri
A békésné Kornai
Gál Feri Ráthonyi
Anna Szentgyörgyi
Mayer Gábor
Nael, pincér Siklai
Kezdeté 7 1/2 órákor.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Az orosz Riviera és a Kaukázus.
Irtá: Csudaky Boraián.
Kezdeté 7 1/2 órákor.

FOVÁROSI ORFEUM

VI. Nagymező-utca 17.
FRITZI MASSARY
első soubrette
Corwey zenebőhő, Agutterás spanyoltáncosnők, Fred és Pauli modern tornászok, Barkai kórusok, Herwoods excentrikusok, Postini soubrette, Rositta szaxofon.
PROTEKTIO
(Tarka Szénpód)
LUNA ASSZONY
LINCKE nagy operettje.
„BIRAVIADAL”
Szenzáció!
A télikerben reggel 5 óráig Vörö Etele cigányzene-kara hangverseny.

Phonograph és Grammophonok

csakis elsőrendű gyártmány
már 6.50 firtól kezdve
Révész Gyula és Tsa hangszer-gyártó
Budapest, IV. Muzetem-körút 10. N.
Hangok és lemezekben a legújabb műsor. Ut! Odeon lemezek mindkét oldalt jaszhatók. Ut!
Készletűtőre is! Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kivételes árak!

3000 vég taraszi és nyári divatszövet 120 és 140 centiméter széles, 65 krtól 3 firt 25 krtig.
15.000 vég mosóru, különböző minőség 21 krtól 1 firt 20 krtig
csak a hó végéig adatnak el emó kivételes árakon.
Ezen árak dús választékban kirta kirtaimban vannak. Kézzemlére kirtve s kérem a hölgyeket ezek szives megtekintésére.
A vidéki hölgyek s **tilleórt** mertekintethetik ezen kiváló olcsóságokat, mert ha egy 5 filléres levelező-lapon kirtik mintagyűjteményemet, ugy azt ingyen és bérmentve küldöm el.

Weiner Mátyás
női divatruháza
BUDAPEST, V., Andrassy-ut 3. sz.

VIZGYÖGYINTÉZET és szanatorium

KÜSZEBEN (Vas-megye), vasútállomás. Egész éven át nyitva, betegek és hűlők számára. Gyönyörű fenyves, park és sétányok. Legszébb gyógyeredmények. Igen olcsó ár. Frispolus termátvó. Tulajdonos és igazgató orvos: D. DREISZKER JÓZSEF.

Főnyeremény: Utazás a föld körül.
100 nagyjértékű mellényeremény.
1 darab 2 korona.
A nyeremények kirtántra kirteserélhetők.
Kapható a magyar kir. Államvasutak közp. menetlegy irodájában, Budapesten. Vigadó-tér 1., minden banküzletben s a desza-teradóban.

12 HP. gázmotor

alig használt, igen jó, olcsón eladó.
Ugyanott csukott négy filléres batár is eladó.
VI. ker., Dalnok-utca 26. sz.

Színházak heti műsora.

	Nagy. kir. Opera.	Nemzeti színház	Vigszínház	Népszínház	Magyar színház	Király színház	Uránia színház
Csütörtök	Fidelio	A tilok	Takarodó A királynő ferje	Nabán'sy-rig	A drótosót	Tengerre magyar	Szakelodás
Péntek	Angot asszony leánya	Flirt	A királynő ferje	Felsőbb asszonyok	A vizek fölött	Tengerre magyar	Az orosz Riviera és a Kaukázus
Szombat	Gemma	Csodaszínház Dandin György	A királynő ferje	Katinka grófnő	A vizek fölött	Le marquis de Priola	Az orosz Riviera és a Kaukázus
d. n. Vasárnap este		A bor	Takarodó A királynő ferje	Felsőbb asszonyok Kornevillai harangok	Hüvelyk Kato Hajduk hadnagya	Tengerre magyar L'énigme, Gringori	Az orosz Riviera és a Kaukázus

Háztulajdonosok és épületgondnokok figyelmébe!

Minden háztulajdonos szavatossággal tartozik azon balesetekért, amelyek házában vagy a háza előtt általt következnek be, hogy a kapuak, lépcsők, folyosók ninesenek killeg világitva vagy tisztán tartva, hogy a pinceablakok és lejáratok ninesenek killeg elrekszve, illetóleg elzárvá, hogy a felvonógépek (lift) szabálvellenesen működnek vagy kezeltetnek, hogy megfelelő helyeken korlátok hiányoznak vagy rosszak, hogy a szükséges tűzoltószerel hiányoznak vagy rosszul működnek, hogy a járda garagos és nedves időben ninesen killeg behintve, hogy tetőről, párkányról, ablakszárnyról egyes darabok lezuhannak, stb. stb. A leggondosabb háztulajdonos sem kerülheti el, hogy a törvények és rendszetek általt megállapított kötelezések valamelyike ellen akár ő, akár bármely közege — mulasztás vagy gondatlanság általt ne vétsen.

Ajánlatos tehát SZAVATOSSÁGI BIZTOSÍPÁST költni, ami általt minden hasonló esetben a biztosító társaság viseli az anyagi felelősséget.

A Mannheimi Biztosító Társaság Magyarországi Vezérképviselője (VI., Gyár-utca 7.)

rendkivül jutányos feltételek mellett köt ilyen biztosításokat.

Telefonszám 23-23.

Minden szó egyszeri belkötés... naponta kiadott 4 fillér.

APRÓHÍRDESEK

A hirdetőkre díjmentesen ad... A kiadóhivatalt a kiadóhivatalt.

Szerkesztőségi telefon-sz.: 36-12.

Levélbeli tudakozására ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyegpet kell mellékelni.

Levelezés.

Flume. Ne aggódjál, kitalálta azt, ami... Arva léleknek. Levél meg egy anyjától.

Marian. Levél várja, kérom átvenni. Művelt leányka. levelezne színdarabot.

Megismerkedni. Magis intelligens uriember... Szókratész. szeretnék csinos asszonnyal.

Enyém. és egyetemen a halálra... Tudod? Mindkétzer szeretnék, utdés... Idősebb. urnak komoly ismerettségét...

Józdó. ír. család leánya levelezne... Murányi. Nagy bánatom, hogy látványl...

Dalma. Ugy látszik, hogy elkerülték... Emiliam. Mezkaptam levelet a levelező...

Intelligencia. Delli órákban bármely nap... G. Giz. Kért helyen, szerdán levele van...

R. 100. Ceféltekre van a válasz tudott... Melyik intelligens. fiatalomb, kisözve haza... Fintal iparos. eszosa szobaházy is szeretné...

Ki volna hajlandó. négy hószalkötő jöven végzet... Állásajánlások. fordultam bizalommal Angelen...

20 éves. Alami magasztalások, melé... Állást keresek. Tisztességes. mindenes leány felvételt...

Betöltendő állások.

Ügyes. Gyöngyök, füre és magas... Jobb házból való. leány felvételt. Bernhardi...

Fimom forgó. varrodára gépvárosok felvéte... Nótársat. ker sok jóvételre való...

Piaristák. dohnyai zede kezelésben jártas... Takarékos. tisztességes, felvételt...

Böhmjáró. kezelésben jártas, óvad képzés... Fik útlelet. alkalmatlan új zikát...

Társ keresetek. 1200 koronával, Budapest... Művészi. ki jól ír, havi bér 24 korona...

Ügyönök. a főváros és vidéke részére... Zongorajátzó. kitűnő zenekarral és hang...

Művészi. keresetkifejlesztésére... Cseledeleány. egy gyermek mellé azonnal fel...

Tannőlaányok. kétfélekor fizesselet felvételt... Csaplárosok. helybeli és vidéki vendégélt...

Gyakoroki. állások keresze pályázattal teljes... Két cseledeány. keresetkifejlesztésére...

Társ. hatóságilag engedélyezett, jó... Takarékos. keresetkifejlesztésére... Támbura-zenekar. felvételt azonnal koronával...

Kályhásmeister

évválal e szakba vagy munkát... Tisztességes. komorna ajánlkozok...

Varrónó. néhfélekoronban munkát kap... Tanárjelölt. előfételt. Ajánlatok...

Égy ügyes munkások. ajánlkozok biralmi munkára... Szobalesny. keresetkifejlesztésére...

Szobalesny. keresetkifejlesztésére... Tisztességes. mindenes szakma...

Főváros. rendkívül ügyes, ismeretköz... Művészi. ki jól ír, havi bér 24 korona...

Művészi. keresetkifejlesztésére... Cseledeleány. egy gyermek mellé azonnal fel...

Tannőlaányok. kétfélekor fizesselet felvételt... Csaplárosok. helybeli és vidéki vendégélt...

Gyakoroki. állások keresze pályázattal teljes... Két cseledeány. keresetkifejlesztésére...

Társ. hatóságilag engedélyezett, jó... Takarékos. keresetkifejlesztésére... Támbura-zenekar. felvételt azonnal koronával...

20 éves. Alami magasztalások, melé... Állást keresek. Tisztességes. mindenes leány felvételt...

Kávéház

240 frt házból lakással együtt... Tejszarnok. pékfiók, 180 kiló kenyér...

Szatósüzlet. Keresetkifejlesztésére... Vendéglo. 60 koronával lakással...

Szatósüzlet. Keresetkifejlesztésére... Vendéglo. 60 koronával lakással...

Szatósüzlet. Keresetkifejlesztésére... Vendéglo. 60 koronával lakással...

Szatósüzlet. Keresetkifejlesztésére... Vendéglo. 60 koronával lakással...

Szatósüzlet. Keresetkifejlesztésére... Vendéglo. 60 koronával lakással...

Szatósüzlet. Keresetkifejlesztésére... Vendéglo. 60 koronával lakással...

Szatósüzlet. Keresetkifejlesztésére... Vendéglo. 60 koronával lakással...

Szatósüzlet. Keresetkifejlesztésére... Vendéglo. 60 koronával lakással...

Szatósüzlet. Keresetkifejlesztésére... Vendéglo. 60 koronával lakással...

Vendéglo

legforgalmasabb helyen a főváros... Fodrászúlet. kasztyúval, tisztos jérv...

Vendéglo. legforgalmasabb helyen... Fodrászúlet. kasztyúval, tisztos jérv...

Vendéglo. legforgalmasabb helyen... Fodrászúlet. kasztyúval, tisztos jérv...

Vendéglo. legforgalmasabb helyen... Fodrászúlet. kasztyúval, tisztos jérv...

Vendéglo. legforgalmasabb helyen... Fodrászúlet. kasztyúval, tisztos jérv...

Vendéglo. legforgalmasabb helyen... Fodrászúlet. kasztyúval, tisztos jérv...

Vendéglo. legforgalmasabb helyen... Fodrászúlet. kasztyúval, tisztos jérv...

Vendéglo. legforgalmasabb helyen... Fodrászúlet. kasztyúval, tisztos jérv...

Vendéglo. legforgalmasabb helyen... Fodrászúlet. kasztyúval, tisztos jérv...

Vendéglo. legforgalmasabb helyen... Fodrászúlet. kasztyúval, tisztos jérv...

Bütorok

25 színeskötésű cseledelek... Bütorok. Hálószoba, ebédlő-berendezés...

Bütorok. Hálószoba, ebédlő-berendezés... Bütorok. Hálószoba, ebédlő-berendezés...

Bütorok. Hálószoba, ebédlő-berendezés... Bütorok. Hálószoba, ebédlő-berendezés...

Bütorok. Hálószoba, ebédlő-berendezés... Bütorok. Hálószoba, ebédlő-berendezés...

Bütorok. Hálószoba, ebédlő-berendezés... Bütorok. Hálószoba, ebédlő-berendezés...

Bütorok. Hálószoba, ebédlő-berendezés... Bütorok. Hálószoba, ebédlő-berendezés...

Bütorok. Hálószoba, ebédlő-berendezés... Bütorok. Hálószoba, ebédlő-berendezés...

Bütorok. Hálószoba, ebédlő-berendezés... Bütorok. Hálószoba, ebédlő-berendezés...

Bütorok. Hálószoba, ebédlő-berendezés... Bütorok. Hálószoba, ebédlő-berendezés...

Bütorok. Hálószoba, ebédlő-berendezés... Bütorok. Hálószoba, ebédlő-berendezés...